

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2017 сыл
Муус устар
21 күнэ
Бээтинсэ
№ 38 (10590)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Бэчээттэммиккэ эргиллэн

Дьокуускайга — Нам улууһун күннэрэ

Арба, мань билэҕин дуо?

ЭЭ, ТАБЫЛЫБАТ БУОЛЛАҒА ДИИ!

Ити мин «Энгиэли» хаһыакка Нам улууһун олохтоохтору сурутуулар мөлтөбүн ааһан баран, соһуйан санга аллайбыт тылларым.

Кэбис, доҕоттор, бэйэлээх бэйэбит хаһыаптыгы атарас-сытымыабын. Улууспут, төрөөбүт түөлбөбүт сирэйэ буоллаҕа эбээт. Хайа, оттон атын улуустан аймах-билэ, доҕор-атас дьоннот күүлэйдии кэллэхтэринэ, чэй бэлэмниэххитигэр диэри, «Энгиэлини» туттаран кэбистэххэ, ыалдьытты аралдьыйа олорбот дуо? Төһө да ватсабын хасыһан баҕардар, дьилээх хаһаайын киэн тутта туттарбыт хаһыатын, ама, төттөрү астаҕай.

Биир бэйэм атын улууска ыалдьытты тийдэхпинэ, хайаан да улуустарын хаһыатын сонунун ааҕарбын сөбүлүүбүн уонна бэйэм хаһыаптын тэҥниин көрөбүн. «Бэйэ киэнэ саары чакылаах» диэбиккэ дылы, «Энгиэли» барахсан ордук курдук. Ол да иһин республика «Сыл бастыг хаһыата» буолуулары сырыттаҕа. Атын улуустартан горнайдар «Үлэ күүһэ» хаһыатара чакчы үчүгэй диэн бэлиэти санаабытым.

Кэпсээнтэн кэпсээн. 2014 сыл Намга республикатааҕы спартакиада сүрдээх тэрээһиннээхтик аастыта. Амма делегациятын кэнниттэн тилэх баттаһа Аммаҕа тийбиттээхпин. Онно очотооҕу баһылыктара А. Артемьев Намга сылдыбыт, көрбүтүстүбүт көрүүлэрин ымыктыан чымпыктаан дьонугар-сэргэтигэр билиһиннэрбит, сүрдээҕин хайҕабыт. Түмүгү «...Оттон биһинэ өссө ордук буолуохтаах», - диэн Амма олохтоохторугар эппитинэс курдук ыгыры оҕорбут этэ.

Нэһиликтэрбит тугунан дьарыктана, туох ситиһиллэнэ олоһоллорун хаһыаптыттан билэ олоһорбут наһаа үчүгэй. Эмиэ ватсапка сигэниэххит. Ватсап аата ватсап. Сыһа-халты да кэспирэ элбэх быһыылаах, ээ. Почтабытыгар «Энгиэли» кэлэр күнүгэр тийдэххэ, хаһан почтальон 4-5 чаас саана тиэрдэрин күүппэккэ, массына кэлэрин кэтэһэн туран ылар ааҕааччылар бааллар. Ол курдук хаһыакка наадыһаллар, хаһыата суох табыллыбаттар.

Сурутуу ыйынан эмиэ ытыллар: 1 ый - 100 солк. «100 солкуобайтан төрөөбөтүм» диэн баран, кэлэр ыйтан «Энгиэли» хаһыат эн дьибэр кэлэрин курдук дьаһанаргар сүбэлэбин.

2017 сылга «Энгиэли» хаһыат айар конкурс бөтөҥүн биллэрбит. Оҕолорбутугар аналлаах эмиэ баар эбит. Оҕолоргут айа, суруйа үөрэннинер. Суруйбут үлэлэрэ улуустарын хаһыатыгар бэчээттэннэҕинэ төһөлөөх үөрүү, киэн туттуу, инникигэ эрэл үөскүөбэй?! Оттон сизтэрэн хаһыаты, сурунаалы кытта доҕордоһон ааҕар буолуохтара. Ово ааҕар дьоруун сайыннары биир ньымата ити сыттаҕа.

Улууспут хаһыатын баччаанга диэри сүтэрбэккэ харыстаан тыыннаахты аҕаллыбыт. Ити - биһиги кыайыбыт. «Энгиэлибит» тына өссө унаатын. Онно биһиги, ааҕааччылар, көхтөөх сурутуубут эрэ наада.

М.Р. КОЛМОГОВА

СОМОБОЛОҕУУТТАН — САЙДЫЫ СУОЛУГАР!

Муус устар 18-19 күннэригэр республикабыт киинигэр үгэс быһыытын ытыллар «Нам улууһун Күннэрэ» тэрээһин буолла.

Бастакы күнгө СР ТХМ ақтовай саалатыгар улуус представителлэрэ ТХМ министирин солбуйааччы Николай Петрову, урбаан уонна инвестиционнай сайдыы министирин солбуйааччы Алкесандр Андросовы, СР баһылыгын администрациятын бырайыактааһыҥҥа управлениетын департаменын салайааччыта Роман Солодухины кытта көрсөн тыа хаһаайыстыбатын уонна урбааны сайыннары боппуруостарын тула кэпсэтиллэр. Улууспут баһылыга Александр Атласов, улуус депутаттарын сэбиэтин председателэ Иван Попов, ТХУ начальнига Прокопий Окоёмов уонна бизнес-инкубатор салайааччыта Алексей Винокуров улууска ытыллар үлэ-хамнас, былааннар, бырайыактар тустарынан иһитиннэрдилэр.

Улууспут баһылыга Александр Атласов СР правительствотын председателин бастакы солбуйааччы, ТХМ министирэ Петр Алексеевка «Нам улууһа социальнай-экономическай сайдыытыгар кылаатын иһин» бочуот бэлиэтин, ТХМ министирин бастакы солбуйааччыта Наталья Дягилеваҕа уонна ТХМ министирин солбуйааччыта Иван Петровка улуус баһылыгын Махтал суругун туттарда.

Күнүс 2 чаастан «Триумф» спортивной комплекскка СР спорка министрствотын үлэһиттэрин кытта көрсүһүү буолла. Бу тэрээһини спорт министирин солбуйааччы, биир дойдулаахпыт Семен Сергеевич Чердонов салайан ытта. Манна спорду сайыннарыга сыһыаннаах боппуруостар таарыйлынылар, улуус дьаһалтата уонна спорт министрствота түһэрибит бииргэ үлэлээһин туһунан сөбүлэһини толоруу тула кэпсэти барда. Өрүттэр быйыл, кэлэр да сылларга бииргэ үлэлиир

бигэ санаалаахтарын чингэтен саҕа сөбүлэһи түһэристилэр.

Кизһэ 5 чаастан улууспут, нэһиликтэрбит салайааччылары куорат үрдүк уонна орто анал үөрэхтэрин кыһаларыгар үөрэнэ сылдьар Нам ыччаттын кытта «Лидер» диэн ыччат культурнай киинигэр көрүстүлэр. Манна Александр Атласов, Ил Түмэн иһинэн ыччат парламенын чилиэнэ Афанасий Колесов, СР волонтердарын киинин директора А. Винокуров, ыччат уонна дьибэ кэргэн политикатын управлениетын начальнига Татьяна Степанова, кылаабынай специалиһа Юлия Жергина, бизнес-инкубатор директора Алексей Винокуров, Дьокуускайдаағы «Нам» түмсүү председателэ Гаврил Местников ыччат билиилээхкөрүүлээх, көхтөөх, ситиһиллээх, түмсүүлээх буолуугун ситиһэр суоллар тустарынан иһитиннэриллэри оҕордулар.

Улуус баһылыга Александр Атласов уонна Ленскэй нэһилик баһылыга Андрей Новгородов соторуутаағыта Италия Торонто куоратыгар ытыллыбыт саахыматчытар, күрэхтэһиһлэригэр кыттан Аан дойдучемпионун аатын ылан кэлбит биир дойдулаахтыгар, М.К. Аммосов аатынан ХИФУ ФЭИ үһүс кууруһун устудьуонугар Вилена Поповаҕа эвэрдэ суруктары уонна 25 тыһ., 30 тыһ. суумалаах сертификатары туттардылар. Салгы нэһиликтэр баһылыктара бэйэлэрин бастыг ыччаттарыгар Махтал суруктары, бэлэхтэри туттартаатылар.

Үтүө тэрээһин иккис күнүгэр улууспут уран тарбахтаахтара «Арчы» дьибэттигэр уонна «Сэргэлээх уоттара» культурнай киингэ элбэх экспонаттаах быыстапкалары тэрийдилэр. Элбэх киһи кэлэн сэргээн көрдө. «Эрэл» ТХИК, улуус нэһиликтэрин урбаанньыгтара бэйэлэрин бородуксуяларын, ас арааһын астаан аҕалан куорат дьонун күндүлээтилэр, аты-эргин тэрийдилэр.

Бу күн улууспут дьаһалтатын үлэһиттэрэ, үөрэх тэрилтэлэрин салайааччылары, нэһи-

ликтэр баһылыктара СР үөрэҕин министрствотыгар сылдьан, атах тэпсэн олонор, ирэ-хоро кэпсэтиллэр. Ол кэмгэ улууспут, нэһиликтэрбит сорох салайааччылары куоракка олоһор биир дойдулаахтары кытта көрүстүлэр.

«Нам күннэрэ» «Сэргэлээх уоттара» культурнай киингэ буолбут киэн программалаах бэртээхэй, сэргэх кэнсиэринэн түмүктэннэ. Бу трээһингэ элбэх киһи сырытта, саала иһэ тобус-голору. Түмүктүүр тэрээһин Нам улууһун Өрөгөй ырыатын «Ньургуһун» хоровой коллектив толоруугунан сараланна. Манна мустубут дьону-сэргэни улуус баһылыга Александр Атласов, СР Ил Түмэн госуларственнай мунһах председателэ Александр Жирков, Ил Түмэн депутата Алексей Еремеев, «Нам» түмсүү председателэ Гаврил Местников, биир дойдулаахтарбыт, Нам улууһун Ытык дьоно Иннокентий Сивцев, Тит Сивцев уонна видео нөһүө М.К. Аммосов кыһа Лена Максимова истинник эвэрдэлээтилэр, улуус дьонугар түмсүүнү, ситиһини, айымньылаах үлэни, дьолу-соргуну баҕардылар.

«Нам» түмсүү салайааччыта Гаврил Гаврильевич Италияҕа буолбут Аан дойдучемпионун саахыматчыттарын күрэхтэһиһлэригэр кыһан чемпион аатын ылбыт Вилена Поповаҕа түмсүү бэлэҕин туттарда уонна М.К. Аммосов фондатыгар куоракка олоһор биир дойдулаахтарбыт хомуйбут үтэрин анал урнаҕа укта уонна Нам дьонун, барыбытын, фонданы хангатыга көхтөөхтүк кытарбытыгар ыҥырда.

Быйылгы «Нам күннэрэ» ытыллыгыгар элбэх киһи, ыччат санаата кэлэн кытыбытын, тэрээһин далаһыннаахтык, сэргэхтик ытыллыбытын, сайдыыны тэтимирдэр, торумнуур араас кэпсэтиллэр барбыттары, сонун этиилэр кирибиттэрин бэлиэтиэххэ наада.

И. ИВАНОВ

ХАЙДАХ ӨРҮӨХПҮТҮЙ?

Республика үлэҕэ уонна социальнай сайдыыга министрствота муус устарга — ыам ыйыгар бырааһынньыктарынан сибээстээн өрөбүл күннэри быһаарда.

Муус устар 27 күнэ СР госуларственнай былааһын уорганнарын, медицинскэй страхование территориальной фондатын, республика госуларственнай тэрилтэлэрин үлэһиттэригэр өрөбүл күнүнэн биллэрилиннэ. Атын үлэни биэрээчилэргэ бу уураах сүбэлиир ис хоһоонноох.

Тохсунньу 7 күнүнээҕи субуота өрөбүл күнэ ыам ыйын 8 күнүгэр бэнидэһинньиккэ көһөрүлүннэ. 2017 с. ыам ыйын 1 уонна 9 бырааһынньиктаағы күннэрэ өрөбүл күннэргэ сөп түбэспэттэр, онон көһөрүллүбэттэр.

Иһнэ ыһан, 2017 с. муус устар — ыам ыйдарыгар манһык күннэргэ сыһыанабыт:

- муус устар 27 — Саха республикатын күнэ;
- муус устар 29 күнүттэн ыам ыйын 1 күнүгэр диэри — Саас уонна үлэ бырааһынньыга (3 күн);
- ыам ыйын 6 күнүттэн ыам ыйын 9 күнүгэр диэри — Кыайы күнэ (4 күн), - диэн үлэ уонна социальнай сайдыы министирствота чопчулаата.

Бэйэ информ.

Улуу Кыайы
72 сылын көрсө

ҮТҮӨ БЫҢЫНЫ ОНОРДО

СР Баһылыгын Прессулууспата иһитиннэригинэн, соторуутаағыта республикабыт Ил Дархана Егор Борисов Сибээскэй норуот 1941-1945 сс. Аҕа дойдучемпионун сибээстээн, сэри ветераннарыгар, кырыктаах сэри толоһунгар охтубут уонна сэрииттэн кэлэн баран өлбүт буйуннар огдооболоругар, сэри инбэлиттэригэр, киһилэри сэргэ «Блокадамыт Ленинград» диэн бэлиэнэн наҕараадалаһыттарга биир төгүллээх харчынан социальнай өйбүлү оҕорор туһунан Ыйаағы таһаарда.

Онно ыйылыбытынан биир төгүллээх социальнай өйбүл оҕоһуллар:

— Улуу Аҕа дойдучемпионун (УАДС) кытыылаахтарыгар уонна инбэлиттэригэр — 15-тии тыһ. солк.;

— УАДС өлбүттэр огдооболоругар — 10-нуу тыһ. солк.;

— сэрииттэн эргиллэн баран өлбүт УАДС кытыылаахтарыгар огдооболоругар — 5-тии тыһ. солк.;

— «Блокадамыт Ленинград олохтооҕо» бэлиэнэн наҕараадалаһыт дьонго — 10-нуу тыһ. солк.

Ыйаахха тоһоһолоон ыйылыбытынан, социальнай өйбүл тустаах гражданнырга Саха сирин үлэҕэ уонна социальнай сайдыыга министирствотынан ыам ыйын 9 күнүгэр диэри тиксэриллиэхтээх.

И. ИВАНОВ

Власть и общество

По инициативе Госсовета (Ил Түмэн), руководимого спикером Александром Жирковым, в Якутске с 27 марта по 1 апреля 2017 года состоялся I Съезд депутатов представительных органов муниципальных образований Республики Саха (Якутия).

Сегодня в Якутии депутатскую деятельность осуществляют 4 890 депутатов наслежных и районных Советов. В первом в истории современной Якутии съезде представительных органов муниципальных образований приняли участие 505 делегатов из 521 делегированных делегатов-депутатов от всех наслегов, районных центров, городов, улусов и столицы республики.

Депутатов районов и наслегов обучили внедрению проектного управления на муниципальном уровне.

Мероприятия Съезда стартовали 27 марта 2017 г. с проведения курсов повышения квалификации по программе «Внедрение проектного управления на муниципальном уровне для депутатов представительных органов муниципальных образований». Свою квалификацию повысили 87 делегатов Съезда. Слушателей курсов ознакомили с концепцией и базовыми понятиями проектного менеджмента, обучили основам управления проектами, ознакомили с нормативным пра-

нескольких номинациях».

Круг рассмотренных вопросов на «круглом столе» на тему «Местное самоуправление и гражданское общество: механизмы взаимодействия»: правовое регулирование на современном этапе взаимодействия ТОС и других форм общественных организаций с органами местного самоуправления; программные методы и современные технологии поддержки некоммерческих организаций органами местного самоуправления; стратегические направления развития взаимодействия общественных организаций и местной власти.

На «круглом столе» на тему «Роль молодых депутатов в развитии общественно-политической жизни Республики Саха (Якутия)» молодые избранники народа обсудили актуальные вопросы, проблемы своей деятельности и выступили с предложением организовать Совет молодых депутатов. Инициативу молодых парламентариев поддержал гость съезда, заместитель председателя Палаты молодых законодателей при Московской областной Думе Иван Рыбаков.

На «круглом столе» на тему «Участие представительных органов в регулировании вопросов в сфере земельных отношений и охраны окружающей среды» делегатами поднят широкий круг вопросов: земельные отношения; охрана окружающей среды; ре-

ношении женщин, создания условий для полного и равноправного участия женщин в политической, экономической, социальной и культурной сферах жизни. Отмечено, что Национальная стратегия действий в интересах женщин на 2017 – 2022 годы является важным шагом в практической реализации принципа равноправия, так как содержит конкретные механизмы решения проблем, среди которых названы высокий уровень заболеваемости женского населения; увеличение числа разводов, неполных семей и другие.

От проблем к идеям

Выступая на пленарном заседании Съезда с основным докладом, спикер Александр Жирков проделал практическую работу по всем проблемным вопросам, которые поднимались на дискуссионных площадках. Так, по поводу укрупнения, упразднения или слияния муниципальных образований, спикер подчеркнул, что эти вопросы должны решаться с согласия тех людей, которые там живут. Говоря о возможности введения освобождённых руководителей представительных органов районов и городских округов, заметил, что Ил Түмэн это предложение поддерживает.

В этой связи в проект резолюции I Съезда включены рекомендации о внесении изменений в уставы муниципалитетов в части осуществления председате-

Фото Василия Кононова

вительными органами местного самоуправления.

Вице-президент Ассоциации сибирских и дальневосточных городов, профессор Рюальд Бабун отметил, что последние изменения в законодательстве все более снижают самостоятельность органов местного самоуправления, увеличивая их зависимость. Серьёзный ущерб нанесла ликвидация Министерства регионального развития РФ, так как местное самоуправление осталось без руководящего органа.

Депутат Госдумы Юрий Волков похвалил парламентариев Якутии не только за инициативу проведения съезда, но и за продуманную политику по вопросу

Подводя итоги Съезда

I Съезд депутатов представительных органов муниципальных образований Республики Саха (Якутия) прошёл на высоком организационном и содержательном уровне, отметил приглашённый эксперт Рюальд Бабун: «Прошло конструктивное обсуждение наиболее актуальных проблем в данной сфере, выработаны прогрессивные и рабочие механизмы по их решению. В республике ситуация с местным самоуправлением стоит на порядок выше, чем в среднем по России. На федеральном же уровне происходит разложение основ самоуправления на местах, идёт укрупнение, уничтожение

I СЪЕЗД: ПО ТЕРНИСТОМУ ПУТИ РАЗВИТИЯ САМОУПРАВЛЕНИЯ

вовым обеспечением осуществления проектного управления. На курсах обсуждены причины и выгоды применения проектного управления, функциональные области управления проектами, математические модели сетевого планирования и управления. По окончании курсов состоялось тестирование, по результатам которого выданы удостоверения о повышении квалификации.

Обсуждение актуальных проблем

29 марта в рамках работы Съезда состоялись обучающие семинары и «круглые столы» с привлечением экспертов, практиков, учёных и специалистов, в которых по наиболее близким им проблемам получили возможность участвовать все делегаты съезда.

На «круглом столе» на тему «Проблемы и перспективы развития законодательства о представительных органах муниципальных образований» обсуждены вопросы реализации контрольных полномочий и повышения статуса представительных органов муниципальных образований. Александр Жирков отметил, что на федеральном уровне за 20 с лишним лет существования института местного самоуправления трижды менялись концептуальные законодательные подходы к данной сфере, при этом каждое изменение создаёт значительные сложности в работе.

«В целом, на мой взгляд, в Российской Федерации ещё не создана понятная людям концепция взаимоотношений между властью и органами местного самоуправления. Страна ещё находится в переходном периоде поиска модели развития местного самоуправления», – подчеркнул Александр Жирков.

По мнению профессора Московской государственной юридической академии имени О.Е. Кутафина Екатерины Шугриной, Якутия ведёт мудрую политику в отношении местного самоуправления: «Необходимо максимально привлекать население к решению вопросов местного значения. Население Якутии в этом плане очень активно, судить об этом могут по итогам федерального конкурса лучших муниципальных практик, по результатам которого республика выиграла в

Фото Василия Кононова

культивация нарушенных земель; обращение с отходами, обеспечение чистой питьевой водой. В резолюцию Съезда включён пункт о необходимости разработки документов стратегического планирования на муниципальном уровне с учётом положений Экологической доктрины республики, принятой Ил Түмэном в декабре 2016 года, и с учётом результатов проведения этнологической экспертизы.

В ходе «круглого стола» на тему «Актуальные вопросы организации деятельности представительного органа» с участием профессора Екатерины Шугриной обсуждены вопросы статуса и полномочий депутатов представительного органа МСУ, обеспечения условий деятельности представительного органа, проблемы реализации № 303-ФЗ о сдаче депутатских деклараций о доходах и расходах, проблемы отсутствия в муниципальных районах специалистов по обеспечению деятельности представительного органа, усиления контрольных полномочий представительных органов, возврата нормы об утверждении муниципальных целевых программ представительными органами, совмещения главами должности руководителей представительных органов.

В ходе «круглого стола» на тему «Реализация национальной стратегии действий в интересах женщин на 2017-2022 годы» обсуждены основные направления государственной политики в от-

решении представительного органа своих полномочий на постоянной основе.

Александр Жирков озвучил предложения по законодательному решению вопросов роспуска представительных органов муниципальных образований и ежегодного представления депутатов наслегов и улусов деклараций о доходах, расходах, об имуществе и обязательствах имущественного характера. Также спикер Ил Түмэна затронул вопросы участия депутатов всех уровней в формировании и управлении муниципальными финансами и имуществом, участия в реализации Стратегии социально-экономического развития республики на долгосрочный период. Он отметил, что в основу данной Стратегии будет положена Экологическая доктрина Якутии. Отдельно остановился на поддержке законодательных инициатив депутатов наслегов и улусов, а также на вопросе необходимости повышения квалификации депутатов местного уровня.

Также А. Жирков заявил о разработке Ил Түмэном проекта концепции взаимодействия с представительными органами муниципальных образований, о создании в парламенте республики постоянно действующего совещательного и консультативного органа – Совета представительных органов при парламенте республики, а также специального отдела в аппарате Ил Түмэна по работе с предста-

укрупнения муниципальных образований. «Многие эксперты законопроект уже критикуют, утверждая, что это, по сути, означает ликвидацию базового уровня местного самоуправления. И я рад был слышать сегодня слова Александра Жиркова, который сказал, что этот инструмент в Якутии будут использовать аккуратно и с учётом мнения населения», – сказал он.

Помимо прочего, Юрий Волков назвал съезд в Якутске событием редким: «В других регионах депутаты МСУ забыты: никто их не направит и не научит. В Якутии к этому другой подход – государственный».

Депутат Госдумы Галина Данчикова отметила, что модель построения МСУ в Якутии является одной из самых демократичных. По её мнению, во многом эта модель является примером для других российских регионов. Подтверждением тому являются призовые места на Всероссийском конкурсе лучших муниципальных практик.

С высокой трибуны Съезда к делегатам также обратились председатель постоянного комитета Ил Түмэна по государственному строительству и законодательству Алексей Еремеев, председатель районного Совета депутатов Нерюнгринского района Валерий Селин, председатель Якутской городской Думы Александр Саввинов и председатель Правительства Якутии Евгений Чекин, мэр Якутска Айсен Николаев.

Мероприятия I Съезда депутатов представительных органов муниципальных образований республики завершились проведением VI Спартакиады депутатов Якутии. В этом году в соревнованиях, которые называют «Депутатиадой», приняли участие 26 команд депутатов. Депутаты соревновались по таким видам спорта как волейбол, настольный теннис, пулевая стрельба, шахматы и командные прыжки в длину с места.

Насыщенные зрелищными схватками, не уступающие по своему накалу профессиональным соревнованиям спортивные состязания VI Спартакиады депутатов Якутии продлились два дня – 31 марта и 1 апреля 2017 года.

поселений».

Член Совета Федерации Анатолий Широков также высоко оценил уровень мероприятия, назвав его опыт уникальным для России: «Могу констатировать с абсолютной уверенностью, что ни один субъект России пока не имеет в своей практике опыта проведения такого форума муниципальных депутатов. Это касается как количества участников, так и глубины проработки проблемных тем. Замечу, многие вопросы, над которыми бьются в других субъектах страны, здесь уже решены. Очень правильно было бы охарактеризовать этот съезд как исторический».

Спикер Государственного Собрания (Ил Түмэн) Якутии Александр Жирков отметил большое внимание, которое было приковано к проведению первого в истории республики съезда депутатов наслегов и улусов: «В работе съезда приняли участие 505 из 521 делегированных депутатов со всего региона. Высокий кворум говорит об очень высоком интересе к работе съезда. Это можно было заметить и в ходе работы круглых столов, и обучающих семинаров. На каждом мероприятии были внесены предложения в проект резолюции съезда. На съезде подняты самые актуальные вопросы, которые затрагивают практически каждое муниципальное образование и деятельность каждого депутата».

Но самое главное, работу съезда положительно оценили те, для кого он проводился – депутаты представительных органов муниципальных образований. Они отметили, что на площадке съезда обсуждены актуальные проблемы, и по каждой проблеме предложены пути и выходы их решения.

В ходе пленарного заседания делегаты приняли решение проводить такие съезды не реже одного раза в три года. Это делается для того, чтобы один избранный орган в срок своих полномочий хотя бы дважды мог сверить свою работу с действительностью, таким образом, на историческом I Съезде депутатов представительных органов муниципальных образований Якутии положено начало большой совместной работе.

Пресс-служба Ил Түмэна

БАРЫЛАРЫГАР ТУҤАЛААХ КӨРҮН

Соторутааҕыта Хатырык нэһилиэгэр 5 түһүмэхтээх скандинавскай хаамыы фестивала ытыллына. Тэрээһини сынналан киин салайааччыта Елена Ефремова иилээн-саҕалаан ытта. Бу төгүрүк сылы быһа ытыллар тэрээһин М.К. Аммосов 120 сылыгар ананна.

Манна урукку сылларга хоту, ыаллыы, нэһиликтэр — Хатырык, Модут, Түбэ, Арбын, Фрунзе, Маймаҕа, Көбөкөн М.К. Аммосов аатынан совхоз буолан, үлэлээн-хамнаан олобуттара уонна фестивалга кыттыһыны ылалларын биллэрбиттэрэ.

Скандинавскай хаамыы бары араҥа сөптөөх көрүн буолар. Бу хаамыы 15-тэн тахса сыл анараа өтүгүр биллэн, аан дойдуга үрдүнэн тарҕанан, билигин элбэх киһи биһирээн дыарыктанар. Улуустааҕы скандинавскай хаамыы обществотын салайааччыта Альберт Соловьев мустубут чөл олоҕу тутуһар, сэнээрэр дыону истинник эбэрдэлээн, туһалаах сүбэлэри биирдэ, хаамыы суолтатын, ньымаларын билиһиннэрдэ. Саҥа саҕалааччыларга хаалык тарҕатта уонна практической дьарыгы ытта.

Фестиваль бастакы түһүмүгэр 43 киһи Намтан, Аппааньттан, Модуттан, Маймаҕаттан, Хатырыктан кыттыһыны ылла. Эттэрин-хааннарын уһугуннардылар, эрчиллүүлэр, маастар-кылаас ньымаларын бөһөгөтөн, 2 км хаамтылар. Төгүрүк остуол тула санаа, уопут атастаһылар, туһааннаах матырыйааллары көрдүлэр, инники былааннары ылындылар. Салгыы массажист А. Ефремов «Табата» диэн ньымаҕа (дорубууһуларын көннөрүүн уонна ырыан баҕалаахтарга) маастар-кылаас ытта, баҕалаах дыону массаҕаата.

Альбина КУЛИЧКИНА, хаһыат общественной корреспондента

КЫҤЫНЫ СЭРГЭХТИК АТААРДЫБЫТ

Тыйыс тымныылаах Сахабыт сиригэр сандал саас эргийэн кэллэ. Күн сыламныы тыгара кэрэтиэн. Манньк сааскы кэрэ күнгө муус устар 9 күнүгэр Нам сэлиэнньэтин Довордохуу болуоссатыгар «Кыһыны атаарыы» нуруот күүлүө бэрт сэргэхтик ааста.

Хайа да дьыллардааҕар үгүс киһи мустан атыы-эргизэн дьаар-банкатыгар сырытта, бырааһынныктааҕы кэсирэри дуоһуйа көрдө, оҕо-аймах күлүн-үөрүн, оонньоото-көрүлээтэ. Быйыл нэһиликкэ Сомоҕолоһуу сылын биллэрдибитэ. Ситиһиллээх урбааньыттар, бириддиилээн тэрилтэлэр көмөлөрүнөн сыаналаах бириистэр оонньоон, дыон-сэргэ үөрэн-көтөн тарҕаста. Ол курдук урбааньыттар Петрова Ольга Никитична, Прокопьева Юлия Харлампьевна, Макарова Светлана Иннокентьевна («Светлана» маҕ), Попова Людмила Петровна («Ассоль» маҕ), Воронина Ольга Васильевна («Дельфин» маҕ), Николаев Дмитрий Александрович, Тимофеев Валерий Анисимович («Меркурий» маҕ), Сокольников Александр Николаевич («Ника» маҕ), Изюков Александр Григорьевич («Туйаара» маҕ), Попова Анна Петровна («Ассоль» атыы-эргизэн киинэ), Н. Рыкунов аатынан улуустааҕы библиотека (дир. э. т. Лукина Зоя Ивановна), И.Е. Винокуров аатынан Намнааҕы педагогическай колледж (дир. Мурукучаева Надежда Павловна), Намнааҕы ИДМ отдела (нач. Семенов Леонид Васильевич), ГБУ «ДО РС (Я) ДЮСШ» (дир. Ядрихинский Семен Прокопьевич), «Эйгэ» ХЭТ (Бережнев Семен Иванович), «Эрэл» ТХПК (сал. Гуляев Ньургун Феофанович), П.П. Ядрихинскай-Бэдьээл аатынан Олонхо дьиэтэ (дир. Колпашикова Вера Васильевна), «Энсиэли» хаһыат редакцията (ред.-дир. Касьянов Владислав Гаврильевич), Нам улуунун киин балыһата (сал. Слепцов Леонид Алексеевич), «Ленскэй нэһилиэк» МТ (bah. Новгородов Андрей Григорьевич) кыттыһыны ылылар. Кыракый олохтоохторбутугар, оҕолорбутугар, «Түөлбэ» оҕо киинин «Чолбон» оҕо түмсүүтэ, Намнааҕы педагогическай колледж «ВИНИНС» студенческай этэрээтэ, оҕо библиотекатын үлэһиттэрэ көрдөөх оонньоолору тэрийдилэр. Кыһыны атаарыы бырааһынныыга сэргэхтик ытылларыгар көмөлөспүт бары тэрилтэлэргэ, урбааньыттарга, түөлбөлөр салайааччыларыгар, бириддиилээн дыонно олохтоох дьаһалта аатыттан дириҥ махталбытын тиэрдэбит. Өрүү биһиргэ төрөөбүт нэһиликпит, олобор түөлбөбит үүнэ-сайда турарыгар үлэлиэкпит-хамсыахпыт диэн эрэнэбит.

А.И. СЛЕПЦОВА, Ленскэй нэһилиэк специалиһа

ОЛОХ КҮӨСТҮҮ ОРГУЙАР

2017 сыл БИЧЧАТ сылын биллэрдибитинэн, Арбын нэһилиэгин ыччата бу хамсааһынтан туора турбакка, улуус, республика ыттар тэрээһиннэригэр көхтөөхтүк кыттар.

Бу сыл олунньу 3 күнүгэр өр сылларга ыра санаа оностубут, кэтэһиллээх баараҕай тугуубут — спортзалбыт үлэбэ киирдэ. Кылгас кэмгэ, бириэмэни сөптөөхтүк аттарынан, нэһиликпит дыоно-сэргэтэ эдэрдийн-эмэниин биһирээн салайтаран, тугуубутун тиһээр тириэртибит. Сырдык, киэн-куон, сылаас спортивнай саалабыт ыччат дыону кэрэбэ-сырдыкка, үрдүк чыпчаалларга ыгыра, угуяа туруохтун. Арбын кэнчээри ыччата чөл туруктаах буолуутугар сүдү кылааттарын киллэрбит дьоммутугар, Нам улууна муниципальнай тэрилли баһылыгар А. П. Атласовка, Саха республикатын үөрэҕиритин министрствотугар, чуолаан Ф. В. Габышеваҕа, улууспут үөрэҕиритин салайааччытыгар О. Н. Протопоповка, «Арбын нэһилиэгэ» МТ баһылыгар Н. А. Соловьевка нэһилиэк дыоно-сэргэтэ махтала мунура суох. Бу күн төрөөбүт дойдутугар сүдү кылаатын, кэнэбэски көлүөнэтин сайдыытыгар энкилэ суох үлэтин иһин Н. А. Соловьевка, оскуола коллектива «Албан аат» диэн бэлиэ туттарда.

Муус устар 1-2 күннэригэр «Мин нэһиликпин таптыбын» диэн тэрээһин буолан ааста. Бу күрэххэ Искра, Таастаах, Никольскай уонна Көбөкөн нэһиликтэрэ кыттыһыны ылылар. Мустубут ыччат спорт 6 көрүнгүтэр (волейбол, шортрек,

хайыһар, дартс, спортинг уонна хомуур хапсаҕай) 4 хамаанданан күн көрүстүлэр. Сыгынах күөлгэ көрдөөх-нардаах хорчуока тэриллинэ.

6-11 кылаас уолаттарын хоһоон ааҕытын бөлөҕө тэриллэн быйыл үлэтин саҕалаата. Бөлөх салайааччыта — саха тылын, литературатын учуутала, СӨ үөрэҕиритин туйгуна В.С. Колесова. Улуустааҕы «Уоланнар ааҕыларыгар» күрэххэ биһиги уолаттарбыт хоһоон ааҕытын күрээтэр бастакыларын холондулар. Гран При үрдүк ааты ылан, кыайыы өрөгөйүн биллилэр. Уоланнар бөлөхтөрө кулун тутар 24 күнүгэр Дьокуускайга В.М. Новиков-Күннүк Уурасты-ырапка аһаҕаа «Күөх сааһы хайҕааммын, күн аннын таптааммын» диэн республикатааҕы хоһоон ааҕытыгар кытыннылар. XII республикатааҕы «Көтүөххэ үрдүккэ хотойдуу» уоланнар ааҕыларыгар 278 оҕоттон чорбойон, иккис степеннээх дипломант аатын ыланнар өрөгөйдөрө өссө үрдээтэ. Уолаттарбыт ситиһиллэригэр төһүү күүс буолбут төрөспүтүтэригэр, сахалыы моһуоннаах сонноруткипит «Кэрэ» ателье үлэһиттэригэр, чуолаан Александра Савична Поповаҕа түгэниин туһанан махталбытын тиэрдэбит.

Оскуолаҕа талааннаах үөрэнээччилэр эрэ буолбакка, учууталлар, үлэһиттэр эмиз бааллар. Маны туоһунттар — «Далбарай» чабырҕа бөлөҕө. Бөлөх салайааччыта — «Тускул» сынналан киинин үлэһитэ, Иванова Яна Дмитриевна. Муус устар 8 күнүгэр I Хомустаах нэһилиэгэр

ытыллыбыт «Төрүт дорвоон түһүлгэтэ» улуустааҕы фольклорнай фестивалга «Кыайылаах» үрдүк аатын сүктүлэр.

Кырачаан кэскиллэрбит, «Сир симэҕэ» оҕо саадын иитиллээччилэрэ, ситиһиллэринэн эмиз үөрдүлэр. Ол курдук, Иванова Сандаара, Соловьева Марианна улуустааҕы «Кыталыктар кырдаллара» ырыа күрээтэр үһүс истиэпэннээх дипломант буолар чизэскэ тигистилэр. М.К. Аммосов 120 сааһын туолар юбилейыгар аналлаах «Уран тыл түһүлгэтэ» күрэхтэһигэр Иванова Сандаара, Модут нэһилиэгэр ытыллыбыт сонор күрээтэр Соловьева Оксана уонна Иванова Сандаара кыттыһыны ылылар. «Сааскы таммахтар» региональнай кэтэхтэн күрэххэ уһууһун итиллээччилэрэ чабырҕа, үгэ устан ытыттылар. Маны таһынан, Көбөкөнгө буолбут «Помощник воспитателя» диэн күрэххэ Гоголева Анна Дмитриевна 3-с бочуоттаах миэстэни ылан, «Интеллект» ааты сүктэ.

Россията Экология, Саха сиригэр БИЧЧАТ, улууска М.К. Аммосов 120, Е. Охлопков-Буоратай 110 саастарыгар аналлаах БИЧЧАТ фестивалыгар Арбын эдэр көлүөнэтэ бастакы миэстэни ылбыта түмсүүлээх буолууну, кыайыыга дьулууру дакаастыр. Бу курдук, кыра да буоллар олус түмсүүлээх, инники кэскилигэр эрэллээх Арбын нэһилиэгин олоҕо күөстүү оргуйар.

К.В. ЛУКИНА, саха тылын, литературатын учуутала, директору итэр үлэһэ солбуйааччы

ТЫҤААҤЫННААХ КҮРЭХТЭР

Нэһиликпитигэр аҕа, уол, булчуттар күннэригэр аналлаах уонна сааһы көрсө улахан тэрээһин буолан ааста. Манна сарсыардаттан Балла күөлбүтүгэр сааһы көрсүү түөлбөлөрүнөн тыһааннаах культурнай уонна спортивнай күрэхтэһиллэр буолан аастылар.

Нууччалыы танган-симээн кэлбит түөлбө олохтоохторо саас туһунан ырыа ыллаан, хоһоон, частушка этэн ыалдыттары, нэһилиэк олохтоохторун эбэрдэлээтилэр. Хаатынканы кизэргэти күрэххэ кыайылаарынан Н.Е. Ивановна кыһынаан Иванналыын тэннээхтэрин булбатылар, олус үчүгэй композиция онорбуттар. Чыгычаах уйатын оноруу күрээтэр Гуляев Аяаал уонна Лукин Ваня кыайыны ситистилэр. Элбэх оҕо биһирэбит бириһинэн наҕараадаланылар.

Спортивнай күрэххэ — хомуур хапсаҕай, канат гардыһыта, миэстэттэн ыстаныы, хаатынка быраһыта ытыллына. Ол түмүгэр бастакы миэстэни «Парковай» түөлбэ (салайааччы Дь.А. Саввинова), иккин «Бэттиэмэ» (сал. С.П. Оконешникова), үсүһү «Эрэл» түөлбэ (сал. С.П. Неустроева) ылылар. Ону таһынан 7 көрүнгө түөлбөнэн хамаандаларга араһан (икки улахан киһи

уонна биһирэ оҕото) байанай күрээтэ ытыллына. 3 көрүҥүтэ (сыалы оҕо хаарынан, улахан дыон воздушканан, рогатканан), эстафета, уот оттон чэй өрүү, висторина, автомат сааны ыһыы-таҥыы, булка аналлаах көрдөөх кэпсээн, кус сагатын таайыы. Бу түмүгүнэн «Бэттиэмэ» түөлбэ хамаандата тэннээгин булбата, уһулучу кыайылаарынан буолла (сал. С.П. Оконешникова). Иккис миэстэни «Парковай» түөлбэ (сал. Дь.А. Саввинова), үһүс миэстэни «Муоҕан» түөлбэ (сал. А.Е. Христофорова) ыланнар, бэртээхэй бириистэри таһынан сертификат ылан астынылар. Манна спонсордаатылар: оҕо саадын коллектива, «Хомус» КК, олохтоох дьаһалта, вет. учаастак, библиотека коллектива, ИП А.И. Николаев, ИП П.Е. Протопопов, В.Н. Садовников, улууспут муннаһын депутата А.И. Винокуров, олохтоох депутаттар. Спонсордаабыт бары дьоммутугар барҕа махталбытын тиэрдэбит, үлэһитигэр ситиһиллэри баҕарабыт.

Булт бэлэһиттэн аска сылааһы кыайылаарынан тахсар Иветта Ивановна буолла. Булчуттарга аналлаах лотереяҕа «Байанай» маҕ. 30 тыһ. солк. суумалаах икки саа сертификата

оонньоно. Бу дьоллоох билет хаһаайынынан Иван Оконешников буолла. Иккис саа хаһаайынынан эдэр кэскиллээх хоһоон ааҕааччылартан биһирдэстэрэ, кыра эрдэһиттэн кулуупка артыыспыт Ульяна Барамыгина буолла. Уһун сылларга тыһааннааһытыгар үлэлээбит, билигин бочуоттаах сынналанна олобор. Нэһилиэк дыоно элбэх араас бириистэри ылан, астынан тарҕастылар.

«Снежный десант» ХИФУ устудьуоннара нэһилиэк ыччатын кытары кэпсэтэн, күрэхтэһэн, концертаан астынан, хоһоон салгыы Үөдэйгэ айаннаатылар.

ХИФУ ГРФ устудьуоннара оскуолаҕа профориентационнай үлэ ытыттылар. Оскуола оҕолорун кытары көрсөн үөрэнээччилэргэ устудьуон олоһун, үөрэххэ туттарсыы туһунан кэпсэтилэр. Оскуолаҕа экскурсиялаан, остолобуойга чэйдээн, ветераннарбытыгар көмөлөһөн, шашлыктаан, ыччаптыын кытары күрэхтэһэн да, сынналан да тарҕастылар.

Олохтоох дьаһалта эр дыоно сизэрдийэ кэрдиитигэр субуотуньукка сырыттылар.

П.И. СКРЯБИНА

Аҕа-дьиэ кэргэн тирэээ

Мин бүгүн кэпсэтиэхтээх киһим дьонно-сэргэбэ убаастанар, нэһилиэкпит бастакы баһылыга Захаров Николай Дмитриевич буолар. Кини кытта сэхэргэһиэм иннинэ урутаан арыһах тылынан билиһинээрим. Николай Дмитриевич сэрри сылларын оҕото, бэриниллээх коммунист, Нам улуунун Хамаҕатта нэһилиэгин, Бүлүү улуунун I Күүлэт нэһилиэгин «Ытык киһитэ», «СР норутун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ», «М.К. Аммосов төрөөбүтэ 100 сылынан» мэтээллээх, «Гражданскай килбиэн» бэлиэлээх чэхчү үлэһит, дьиннээх патриот киһи. Ханнык да эйгэбэ үлэлээтэр бэйэтин суолун-иһин хаалларбыт, билигин саха-француз лицейигэр дириэктэри хаһаайыстыбаннай чааска солбуһааччы, үтүөкэннээх үлэһит. Хамаҕатта нэһилиэгин Ытык сүбэтин салайааччыта. Ити билигин. Оттон урукку өттүгэр: туттааччы, учуутал, оскуола дириэктэрэ, сэбиэт председателэ, партком сэкирэтээрэ, нэһилиэк баһылыга, ОДьХ начальнига, 7 төгүл ынгырылаах быыбардарга депутат.

Сотуртаабыта республикаҕа ытыктылыбыт Аҕалар II-с съездэригэр Н.Д. Захаровка «Ытык

аҕа» бэлиэни үөрүүлээх быһыыга туттардылар. Онон кэпсэтибит хайысхата дьиэ кэргэн, оҕо иитиитин, аҕа оруолун тула буолуоҕа:

ЫТЫК АМАН ӨНҮТТЭН

- **Николай Дмитриевич, эһиги дьиэ кэргэн туох сүрүн үйүлҕалаабын туһунан билиһинэр эрэ.**

- Оҕо эрдэхпиттэн үлэбэ буһан-хатан улааппытым. Ыл буолан баран, кэргэмминэн Галина Алексеевнанын эмизэ үлэ киһини киһи оҕорорун тутуһан олоһорбут. Оҕолорбутун тыа сиригэр үлэтин үөрүйэхтэригэр уһуйан-такайан улаатыннарбыппыт. Сүөһү-ас тутан, сибиинньэ, куурусса иитэн, оттоон, хортуоппуй, оҕуруот аһа үүннэрэн, кыһыны-уолу тумнуубакка үлэбэ сыһыарбыппыт. Сыл айы 30 тоннага тийэ оттоон, оҕуруот аһын, хортуоппуйу дэлэччи үүннэрэн, ордугунан эбии дохуот киллэринэрбит.

- **Оҕолоргут ким-туох буолан, ханна тийдилэр?**

- Биһиги ыал бизэс оҕолоһоптук. Бары үлэһит буолан, оннуларын булан олоһоллор. Улахан оҕолорбут кыргызтар, иккиэн Намга үлэлииллэр. Бастакы оҕобут Корякина Раиса Никола-

евна экономотдел специалиһа, 2 кыыс оҕолоох. Иккис кыыс Екатерина Николаевна улуустаабы гимназия интернатыгар иитээч-

чинэн үлэлиир, 2 уоллаах. Улахан уол Алексей Николаевич бэйэтин идэтинэн атыы-эргиэн эйгэтигэр чааһынай предприниматель, 4 уоллаах. Орто уол Дмитрий Николаевич Дьоку-

ускайга олоһор, ИДьМ дознавателэ, уоллаах кыыс оҕолоох. Кыра уол Николай Николаевич атыы-эргиэн үлэһитэ. Нэһилиэк

олоһор көхтөөхтүк кытталлар, ордук спорт өттүгэр ийэлэрин утумнаан, волейболга, дуобакка күрэхтэһэллэр. Сиэннэр улааталлар, окко-маска көмөлөһөллөр, үлэбэ сымтасар.

- **Аҕа, эһэ киһи быһыытынан оҕо иитиитигэр туох санаалардааххын? Сүбэ курдук үлэстиэҥ буолаарай?**

- Үлэттэн ордук киһини иитэр ньыма суох. Үлэни араарбакка, кэлин олохторугар да дьаһанан олоһоллоругар наадалаах дии саныбын. Билигин уолаттарга ордук кыһалҕа үөскээтэ. Мин кэтээн көрөрбүтүн, оннооҕор испиискэни да сатаан уматпат, сүгэни да уктаабат, лаппаахынан, сүгэнэн да туттубат эдэр дьон үксээн эрэр курдук. Тутууга, техникаҕа сыһыарыахха, харыстабыллаахтык туттарга үлэһиттээх. Уол оҕо армияҕа сулууспалыан наада, хайаан да ыал буоларын толкуйдуохтаах, туохха барытыгар эппиэтинэстээх буоларын өйдүөхтээх. Кэргэни, оҕону, үлэни быраһан

бары тахсыа суохтаах. Уол оҕо, эр киһи көмүскэнэр, көмүскүүр кыахтаах буолуохтаах. Чөл олоһу өрө тутуохтаах.

- **Сьезкэ сылдан тугу толкуйдаан кэллин?**

- Куруук этэллэрин курдук, эр дьон орто туһа үлэбэ суохтар элбэхтэр. Бюджет тэрилтэлэригэр үксүн дьахталлар үлэлииллэр. Урут эр дьон баһыйар өттө тыа хаһаайыстыбатыгар үлэтиирэ: туттааччылар, суоппардар, трактористар, ферма үлэһиттэрэ, булчуттар, сылгыһыттар. Билигин тыа хаһаайыстыбата саамай хаалан иһэр салаа, ол өрүтүннэһинэ эрэ үлэ миэстэтэ эбиллибэ. Оскуолаларга, детсадтарга эр киһи специалист элбиэр буоллар, уол оҕону иитиигэ улахан оруоллаах буолуо этэ. Билигин аҕалар оҕолорун саха төрүт дьарыктарыгар такайахтарын, булт мындырдарыгар сыһыарыахтарын наада. Дьиэ кэргэн туруктаах буолууга аҕаттан тутулуохтаах.

- **Николай Дмитриевич, этэрин өссө да элбэх, уопутун баһаам, онон Ыччат сылынан эдэр дьонно, уолаттарга, эдэр төрөптүттэргэ тылгын-өскүн тиэрдэ сырыт, аһаҕас кэпсэтиилэри ыытыс дьэн этэн туран кэпсэтиитин түмүктүүххэ. Махтал!**
М.Г. ВИНУКUROVA

Милиция 100 сылыгар

Биһиги аҕабыт, тапталлаах кэргэним Сидоров Владимир Витальевич ИДьМа 30-тан тахса сыл үтүө субастаахтык үлэлээн, пенсияҕа тахсыбыта. Үлэтигэр бэриниллээх, чизһинэй, дьонно-сэргэбэ үтүө сыһыанынан нэһилиэнньэ убаастабылын ылыан ылбыта.

Нам оройуонугар үлэлээбит сылларын, бииргэ үлэлээбит дьонун олус истинник саныыра. Мантан салгыы Владимир Витальевич бэйэтэ суруйан хаалларбыт ахтыгытын ытабын.

Кэргэнэ Ольга Степановна СИДОРОВА, Дьокуускай куорат

Күн-дьыл түргэнник ааһар. Эңсиэли хочо буоругар үктэммитим номнуо ыраата охсубут. Сэбиэскэй Союус ис дьыалаҕа министерствотын анал үөрэҕин бүтэрбит, лейтенант соллоох офицер уолу Намнаабы ИДьМ отдельгар государственнай баһаарынай надзор инспекциятыгар инспекторынан аһаабыттар. Нам ханна баарын билбэппин. Автовокзалга тийэн ыйыталаһан, автобуһунан Намна айаннаатым. Ити курдук, 1975 сыл атырдьах ыйын 15 күнүгэр Нам оройуонун сиригэр-уотугар аан бастаан үктэммитим.

Милиция дьийэтин дьонтон сирдэтэн булбутум. Былыргы мас тутуу дьиэ. Киридим. Хас даҕаны милиция формалаах дьон табахтыы тураллар. Ол кэмгэ милиция дьуһуруунайа кириэр аан утары намыһах мас остуолга быыс кэннигэр олоһоро. «Как мне пройти к начальнику отдела Дубинину?» - диэтим. «Это я» - дьин кыһыл сирдидээх, баһынай хааннаах бөдөн киһи табахтыгыр тохтоппокко туран эттэ. Үс сылы быһа строевой хаамынан сылдыбыт киһи, чизэ биэрэн туран, дакылааттааччы буоллум: «Лейтенант Сидоров приехал в Ваше распоряжение для прохождения дальнейшей службы». Бары соһуйдулар, сорохтор күлүстүлэр. Ханнык «солдафон» кэллэ диэтиллэр быһылаах. Дьэ, итинник мин үлэм Намнаабы ИДьМ отдельгар саламмыта.

Ааспыт сыллары эргитэн көрдөххө, үгүстэн маньыгы чорбото саныбын: ордук туора сиртэн кэлбит киһи аан бастаан ула ааргыгар үктэнэригэр бастакы салайааччылар, бииргэ алтын үлэлиир табаарыстарын улахан сүрүннүүр оруоллара баара мөккүөрэ суох эбит.

Мин бастакы учууталбынан, үлэбэ уһуйбут киһинэн ИДьМ ветеранын, милиция майорун, пенсияҕа да тахсан баран, уһун

кэмгэ сэрэтэр-харыстыыр хайысханан үлэлээбит Новгородов Афанасий Павлович аҕабын. Кини баһаарды сэрэтэр үлэ араас ньымаларыгар үөрэппитин күн бүгүнүгэр диэри туһана сылдьабын. Эбигитин эдэр үлэһиттэргэ, ол иһигэр уолбар, господадзор органыгар үлэлиир ис сулууспа старшай лейтенаныгар Степанна, биһиги идэбит уопутугар олоһуран сүбэ-ама биэрэбин, сүбэлиибин.

Ол кэмнэргэ (70-80 сылларга) Нам ИДьМ отдельгар үлэлииргэр олус бэриниллээхтик, үрдүк профессиональной таһымнаахтык үгүс сотрудниктар үлэлээбиттэрэ. Ол курдук, В.Т. Дубинин, Д.Е. Тусаков, С.Д. Соловьев, П.Е. Атласов, Н.И. Юмшанов, А.П. Новгородов, Г.П. Черноградская, А.Д. Дьячковская, И.И. Обутов, П.М. Ефимов, Г.К. Ермолаев, И.И. Ноев, Н.Н. Харитонов уо.да. Билигин ИДьМ Намнаабы отдельгар биир кэмгэ эдэр сыл-

Сотрудники Намского РОВД. 1977 г.

ҮЛЭБЭ УҺУЙБУТ КИҺИМ

дьан үлэлээбит дьоммуттан В.И. Николаев баар. Кини рядовойнан подполковникка, оройуон отделын начальнигар тийэ үүннэ.

Урукку сылларга улуска 2 эрэ милиция участкавай инспектордара бааллара: Черноградская Геннадий Петрович уонна Дьячковская Амос Дмитриевич. Ол да буоллар, быһылааны аһы бырыһыана мэлдьи үрдүк буолааччы. Манна участкавайдар оруоллара улахана.

Намнаабы баһаарынай чаас начальниктарынан В.И. Егоров, И.П. Сивцев этилэр. Кинилэр сыраларынан баһаарынай чаас үлэһиттэрэ бэйэлэрин идэлэринэн улуска, республикаҕа үрдүк таһымна тахсыбыттар. Ордук баһаары умулларар араас ньымалары тутталлара. Нэһилиэккэргэ ууну баһар массьыналар баһаары умулларарга аналлаах гына оноһуллубуттара. Маны ГАИ үлэһиттэрэ техкөрүү кэмигэр кытаанахтык ирдииллэрэ. Олохтоох сельсовет үлэһиттэрэ нэһилиэнньэбэ улахан аппаратыттаахтара. Милиция, баһаарынай надзор үлэһиттэрэ кинилэри тирэх онгостоллоро. Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын туттаах специалиһа Мордосов Эдуард Иинокентьевичтыын үгүстүк даҕаны объекттар туруктары көрөр-истэр, үлэһиттэри, салайааччылары кытта кэпсэтэр, баар итэҕэстэри туоратарга бачача дьонуннаах сэрэтэр үлэлэри ытарбыт.

Ханнык баҕарар тэрилтэбэ

улаханник биллибэт-көстүбэт үлэһиттэр бааллар, ол гынан баран, тэрилтэ күннээҕи үлэтэ кинилэртэн улахан тутулуқтаах буолааччы. Биир оннук киһи туһунан ахтыахпын баҕарабын.

Ахтылганнаах ааспыт кэмнэргэ дьон-сэргэ боростуойа, чизһинэйэ, бэйэ-бэйэлэригэр истиг сыһыаннара, сокуону тутуһаллара, билигин бутуурдаах кэмгэ күннээҕи олохпутун дьаһахпыттын кытта тэҥни туган көрдөххө, чыҥха атын көстүү эбит.

Милиция старшина Юмшанов Николай Ильич Нам олохтооҕо буолбатах, кэли, Үөһээ Дьааҥы улуунун киһитэ этэ. Намга үлэлээбитэ бэрт өр буолан, олохтоох дьону олус билэрэ.

Нам ИДьМ отдельгар уһун сылларга дьуһурунай көмөлөһөөччүтүнэн үлэлээбитэ. Бэйэтэ ис иһиттэн наһаа көрдөөх, мэлдьи хараҕын быһа симэн баран күлэ-үөрэ, дьэбэлэнэ сылдьааччы. Дьонго сыһыана сымнаҕас, эппит тылыгар туур буолан, дьон киһиэхэ даҕаны оннук сыһыаннара. Анал үөрэбэ суох да буоллар, тус бэйэтэ хас даҕаны быһылааны арыыбыта, күрүөйэх хаайыылаахтары туттукта. Таптаан сылдьар, бултуур сирэ Салбан этэ. Сайын айы Партизан сэлээннэтин утары өрүс арытыгар тахсан шэфтээх совхозпутугар от бөвөнү отторо. Үлэһит дьонун бултаабыт тайахтары этинэн аһатара. Уолаттар: «Манна курорт: сибиэй салгын, эт, балык» - дьэн

күлсэллэрэ. Ньюкулай тылын быһа гыммат этибит. Куруук үлэлиирбит. От былаанын хас сыл айы аһары толоробут.

Арай биридэ кыһынэмизэ Ньюкулайдыын дьуһурустубаҕа турдубут. Мин милиция ис үлэтин-хамнаһын сана билэн көрдөн эрэрим. Билбэтим элбэбэ. Ордук дьонго сыһыан, кэпсэтии, дьыаланы сөпкө көрүү, баһаары өттүгэр мунаарбырым. Таһырдыа тыбыс-тымныы, хабыс-хараҥа. Дьуһурунай массьына суох. Түүн үөһүн саҕана телефон «тылыгыры» түстэ. Дьону билэрэ бэрт буолан, телефонунан суһал биллэри кирирдэбин, утуппат даа... Чугас баар дуо?... Телефонуну киһиэхэ биэр эрэ. Коля, тоҕо дьонгун аймыгыҥ, бэйэҥ да утуйбаккын, миигин, кырдыаҕас киһини, да сынныаппаккын. Эйэлэһин!... Эйэлэспэт, үнсүөм диір даа?! Оччоҕо маньык гын: кэргэнгэр сайабылыанньата суруттар уонна манна кэлэ тарт. Мин күүтүөм».

Бу кэпсэтиини туораттан истэ туран, мин, 21 саастаах ИДьМ сотруднига, наһаа да соһуйдум, дьиктиргэтим. Мин билэрбинэн, үнсүү киридэ да, тутатына баран, буруйдаах киһини тутан-хабан, эмсэҕэлэммит-атаҕастаммыт киһиттэн үнсүү сурук ылахтаахпыт. Оттон манна буоллабына, киһи төбөгү-

гэр батан кирибэт, ханнык даҕаны инструкцияҕа ыйыллыбатах кэпсэтии, дьыаланы быһаарыы буолла. Кэтэһэбит. Балачча кэм ааспытын кэннэ таһырдыа, тон хаары түргэн-түргэнник барчалыы үктэтэлээн атах тыһаа иһилиннэ. Коля кэллэ. Холуочук. Ньюкулай сирэйин таба көрбөт, кыбыстар быһылаах. Сэбигиттэн кумаламмыт кумааһы сыһыан ороон таһааран уунна - сайабылыанна. Сарсыарда Коля кэргэнэ кэллэ, көрдөһүү бөбө: «Коляны таһаарын, бүгүн үлэтин күнэ».

Аңардас ити биир холобур көрдөрөр — дьон-сэргэ сыһыана, бэйэ-бэйэбэ эрэлэ, убаастабыла. Биллэн турар, бүгүнтү күн көрүүтүнэн бу үөһэ этиллибит үгүс эдэр милиция үлэһиттэрэ өйдүөхтэрэ суоҕа: «Ама, оннук буоллаҕай?» - дииллэрэ саарбаа суох. Манна нууччалыы эрэ быһаарыахха сөп: «Времена меняются, меняются и нравы».

Онон Нам сиригэр-буоругар олоһубут, үлэлээбит кэмнэрбэр үгүс үтүө дьону кытта бииргэ үлэлээн, билсэн эбэтэр үлэм бэрээдэгинэн алтын кэлбиһиттэн күн бүгүнүгэр диэри астынабын, киэн туттабын.

В.В. СИДОРОВ, ис сулууспа отставкаҕа тахсыбыт полковнига, Намнаабы ИДьМ отдельгар 1975-1980, 1984-1988 сс. үлэлээбит, РФ государственнай сулууспа 2-с кылаастаах сүбэһитэ, 2009 сыл

Киэн туттар дьоммут — биир дойдулаахтарбыт

Бубякина Елена Ивановна 1920 сыллаахха олунньу 23 күнүгэр Мэнгэ Хаҥалас улуунун Дьаҥхаады нэһилигин Тараҥана сэлиэнньэтигэр орто сэниэ ыалга бастакы оҕонон төрөөбүтэ. Киниттэн икки сыл балыс Ганя диэн сурустааба. Төрөппүттэр эрдэ өлөннөр, кыыстаах уол чугас аймахтара, Сидор Михайлович Бубякин дьыс кэргэнигэр, сыстан улааппытара, Өмүкэйт начальнай, онтон Томтор сэттэ кылаастаах оскуолаларыгар үөрэммиттэрэ.

1934 с. саас Саха театрын артыыстара илин энэр Мэнгэ Хаҥаласка гастроллуу тахса сылдьан, таарыччы, драма артыыстарын бөлөмнүгэр 2 сыллаах студияҕа дьобурдаах ыччаты сүүмэрдээбиттэрэ. Томторго тийиэн, эмиэ ыччаты ыгыран, бырааһынньыктарга кимнээх, хайдах ырыа ыллылларын, хоһоон ааҕаларын, кыракий сценаларга оонньоолларын хатылатан көрбүттэрэ, итигэнэ 7-с кылааска үөрэнэр, кип-киэтинэн арылгыччы көрбүт, таас хокуука курдук кэрэ, нарын Еля Бубякинаны талан «эн аны күһүн биһиги студиябытыгар үөрэнэ куоракка кэлээр» диэбиттэрэ. Ол ыгырыкы киһи уһун айымньылаах үлэтин, дьоллоох олоҕун суолугар төрүт уурбут эркээйинэн буолбута.

Елена Бубякина ити студияны холкутук үөрэнэн бүтүрбүтэ, онон 1936 сылтан Саха драматической театрын артыыската буолбута. Сайын аайы дойдутугар тахсан, дьонугар от үлэтигэр көмөлөнөн кириэрэ. Ол курдук,

БАСТЫҢ СЭБИЭДИССЭЙ, ЫТЫК ИЙЭ

театрыгар үлэли сылдьан, олоҕун аргыһын, тапталын, эмиэ маннаабы студияҕа үөрэммит театр артыыһа Николай Шелковниковы көрсүбүтэ. Эдэрдэр 1947 с. сайын Намга Арыы кыһыннарбыт сайылыкка олорор оҕоооо ийэлэригэр, колхозтаах Балбаараҕа, тахсан, сэмэй уруу тэрийбиттэрэ. Холбоһоллоругар иккиэн сүбэлэһэн-сүбэлэһэн, сөбүлэһэн-сөбүлэһэн баран, кэргэнини буолуу туһунан докумуонна Елена Ивановна «Бубякина» диэн төрүт араспаанньатын хаалларбыттара.

Елена Ивановна Бубякина кэргэнэ Николай Егорович Шелковниковтыын 1948 с. Нам улуунун Никольскай сэлиэнньэтигэр көһөн тахсан, саастарын тухары үлэлээн-хамсаан, дьыс-уот туттан, сүөһү-ас ииттэн, оҕо-уруу тэнитэн, олохтоохтук онгостон олохсуйан олорубуттара. Елена Ивановна сельскэй кулууп сэбиэдиссэйинэн хамсатыылаахтык, кимээһиннээхтик үлэлээн, нэһилиэк культуураҕа, сырдыкка, үтүөбэ-кэрэбэ тардыһытыгар, дьон өйүн-санаатын чэбдигирдиигэ, сайыннарыыга улахан кылаатын киллэрбитэ. Никольскай кулууба, ыччаты эрэ буолбакка, нэһилиэнньэ бары араҥатын угуйар, ыгырар, түмэр, сомоҕолуур киининэн буолбута. Нэһилиэк сельскэй сэбиэтин, профсоюзнай, партийнай уон-

на комсомольскай тэрилтэлэрин кытта манна араас мунньактары, тэрээһин-дьаһаллары, дакылаат, лекция, политүөрэх бөҕөтүн ытталлара. Агитбирегээдэ тэринэн, кыһын аайы фермалары кэрийэн, саас, сайын, күһүн бааһынаҕа тахсан, бурдук ыһааччыларга, ыраах хoduһаҕа тийиэн отчуттарга ханыат, сурунаал тиэрдэллэрэ, аан дойду, республика сонуннарын кэпсииллэрэ, киинэ, концерт көрдөрөллөрө уонна хайаан да субуотунньуктаан кинилэргэ кө-

мөлөһөн ааһаллара.

Кулууп үлэтигэр саамай уустуга, сыралааҕа хас бырааһыннык аайы испиэктээҕи туруоруу буолара. Үгүс кулууптар кыайан тэриммэккэ, туруора да сорумматтар этэ, наар конценртаан тахсаллара. Оттон Шелковниковтар, иккиэн артыыс идэлээх буоланнар, аны биридэрэ кулууп сэбиэдиссэйэ, иккиһэ киномеханик буоланнар, иккиэн көмөлөөн, испиэктээҕи чэхчы кыайа-хото тутан туруораллар этэ. Манна эмиэ сүбэлэһэн эбээһинэстэрин тыырсаллар этэ. Испиэктээх оруолларын толорор дьобурдаах дьону көрдөөн булууну, оруолга киллэриини, үөрэтиини, артыыстары таһыннарыыны, симээһини Елена Ивановна бэйэтигэр ылынара, оттон сцена декорациятын, тэбиринин, малын-салын, тыаһын-ууһун, уотун-күөһүн, уулуссаҕа ыйанар биллэриитин, бүтүннүү Николай Егорович дьаһайар этэ. «Күкүр Уус», «Манчаары», «Сайсары», «Таптал», «Лоокуут уонна Ньургунун» диэн пьесалары туруораллара. Ол киһэ кулуупка көрөөччүлөр тобус-толору мусталлара.

Оччолорго Елена Ивановна олус эдэр, сырдык сэрбэрэлээх, көбүс-көһө угуохтаах кыраһыабай дьахтар этэ. Араастаан гримнэнэн, таннан-симэнэн сценаҕа тахсан, күлэн-үөрэн тырымна-

ан, эмиэ да ытаан-сонгоон, суланан-кэнэнэн бардаҕына, саалаа олоороччулар иһийиэхтэринэн иһийэн, бүтүннүү харах-кулгаах буолан олорон, Күннэйи, Сайсарыны, Ньургунуну субу илэ көрөр курдук ылыналлара, ол кинилэр өйдөрүгэр-санааларыгар өргө дьэри хатанан хаалара.

Елена Ивановна сэбиэдиссэйдээбит сылларыгар Никольскайдаабы сельскэй кулууп Нам улуунун уонна республика үрдүнэн ытыллар культуура тэрилтэлэрин социалистической куоталаһыыларыгар мэлдьи бастыҥнар кэксэлэригэр ааттанара. Бастыҥ үлэлээх Елена Ивановна Бубякинаны хас да төгүл Хамаҕатта нэһилиэгин сэбиэтигэр депутатынан быыбардааннар, норуот үрдүк итэвэлин сүктэрэн тураллар, оттон 1962 с. ССРС культуура үлэтигэр профсоюзун сөһөһитигэр Саха сириттэн делегатынан таланнар, үйлээх сааһыгар биридэ улуу Москваҕа сылдьан, соҕуруу санаторийга сынньанан эмтэнэн кэлбитэ.

Елена Ивановна Бубякина Нам улуунуҕар Шелковниковтар диэн киэн аймах-уруу дьону төрүттээбит, тэниппит Ытык Ийэ, Ытык Эбэ. Биэс оҕону төрөтөн, барыларын сылаас хоонньугар бүөбөйдээн, иитэн-такайан атахтарыгар туруорбута, идэлээх, үөрэхтээх үлэһит дьон, дьыс кэргэн аҕата, ийэтэ онортообута, аны кинилэр эһэ-эбэ буолбуттары, элбэх кэрэ сиэннэрин үөрөмөнньөйа көрбүтэ, «дьоллоохпун!» диэн бигэ санаалаах Орто дойдуттан барбыта.

Леонид ВЛАДИМИРОВ,
балтын кэргэнэ, суруналыыс

ХОЛОБУР БУОЛАР ОЛОХ

Никольскай культурнай сайдытыгар бэйэлэрин үлэлэринэн улахан кылааты киллэрбит Елена Ивановна Бубякина, Николай Егорович Шелковников тустарынан ахтыы.

1947 сыллаахха, оскуолаҕа үөрэнэ иликпинэ, Тойот мэнэтэ сайылыкка олоробут. Ол сайын Балбаара эмээхсин артыыс уола Арыы кыһыннарбыт сайылыгар кэргэн ылан, сыбаайбата буолбута. Мин ийэлээх аҕабын кытта тэлигэлээх атынан онно сылдыбытым, кыһын бииргэ кыстыыр табаарыспын Коляны көрсөн оонньообуппун. Улаатан иһэн, ол Шелковников Николай Егорович Елена Ивановналыын ыал буолбуттары бэлиэтээн уруу (сыбаайба) тэрийбиттэрин билбитим. Оччотооҕу кэмгэ сэрии кэнниттэн улахан уруу буолара сэдэх буоллаҕа.

Оҕо эрдэхпинэ Никольскай кулуубугар хас бырааһыннык (Өктөөп — 01.11., Конституция — 05.12., Кыһыл Армия — 23.02., 1 Маай — 01.05.) аайы испиэктээхтэр буолаллара, онно кулууп толору көрөөччүлэринэн туолара, дьон сүрдээгин сэргииллэрэ. Ол испиэктээхтэри Елена Ивановна салайан туруорар эбит. Оҕо санаабар адыас кырдыктанар этим. «Күкүр ууска» Сергучев Миитэ-

рэй (Фома Протопопов маачаха аҕата) суланарыттан олус куттанарым. Күннэйи Елена Ивановна бэйэтэ олус итэҕэтиллээхтик оонньоура. Кыраһыабай, эдэр бөҕө этэ. Онтон «Сайсарыга» Сайсары буолан оонньоотуона адыас кырдыҕас эмээхсин буолара. Оччотооҕу эдэр дьону түмэ тардан, үлэлэрин кэннилэриттэн киһэ кыраһыын лаампатын сырдыгар репетициялаан бэлэмниирэ.

Ол кэмгэ дэриэбинэбит эргэ дьыллэрдээх, дьыс тийибэт, дьон дьукаахтаһан олороллоро. Ни-

кольскай билиҥҥи кулуубугар Киров аатынан колхоз бырабылыанньата, нэһилиэк сэбиэтэ үлэтиллэрэ. Ол быһыгар Елена Ивановналаах онно олороллоро, кэлин Е.Г. Протопопов дьыс-саҥа дьыс туттан көһүөхтэригэр дьэри.

Николай Егорович саллааттан кэлэн баран, киномеханик идэтигэр үөрэнэн киномеханиктаабыта. Ол саҕана киинэни электромотору көмөтүнэн үлэлэтэллэрэ, кыһынын моту-

ордарын дьысэ собуоттаан баран таһырдыа таһаараллара. Николай Егорович маннай үлэлиригэр Винокуров Алексей мотористаабыта, кэлин Дорофеев Григорий, Сысолятин Тихон үлэлээбиттэрэ. Никольскайтан ураты Салбанна, Искраҕа, Атах Тостубукка атынан киинэ аппаратаарын, мотуордарын тийээн киинэлэрин көрдөрөллөрө. Ыһыкэмигэр культурнай отууга, сайын отчуттарга Сэдэнэ арыыга, Орто алааска, Сэргэлээххэ кэтэһиилээх күндү ыалдыттар буолаллара, үлэһиттэри сэргэхситэллэрэ.

1966-1970 сылларга «Нам» совхозка Никольскайга олорон үлэлээбитим, ол кэмгэ Елена Ивановна кулуупка сэбиэдиссэйдириэ. Эдэр ыччаты концертарга пьесалары туруорарга түмэ тардара. Оройуонна, республикаҕа биллибит ырыаһыттар Протопопов Фома Кузьмич, Кудрина Светлана Николаевна оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан маннай сценаҕа Никольскайга тахсыбыттара, ыллыыр талааннара аһыллыбыта. Пьесаларга Нератова Мария Афанасьевна, Степанов Петр Петрович, Леонтьев Егор Романович, Охлопков Василий Васильевич уо.д. кыттарбыт. Елена Ивановна, Николай Егорович хайдах гримнэнэргэ, сценаҕа тутта-хапта сылдьарга, тылы сатаан сангарарга үөрэтэллэрэ.

Елена Ивановна отчуттарга, ферма үлэһиттэригэр, сааскы ыһы үлэһиттэригэр көһө сылдьар библиотеканы үлэлэтэрэ, политтэрийээччинэн үлэлээн лекциялары онорор. Хамаҕатта, Никольскай нэһилиэктэригэр депутатынан талыллан быыбардааччыларын накаастарын туруорсан олоххо киллэрэрэ. Ол курдук, нэһилиэнньэ туруорсуутунан, депутаттар өйөөһүннэринэн, Никольскайга начальнай оскуола аһыллыбыта. Бэйэтэ оройуоннаабы самодеятельность көрүүлэригэр монологулары ааҕан, пьесалартан быһа тардан артыыстаан лауреат буолара.

Николай Егорович кэнники үлэли-үлэли трактористтар курстарыгар үөрэнэн, тракторист буолбута. «Нам», «Комсомольскай» совхозтарга ДТ-75, шасси трактордарга от-масс тийиитигэр, сааскы ыһыыга, сайынын окко үлэлээбитэ. Орто алааска, «Табалаах» көлө-илии, полумех звенотугар звеневодтаабыта. Звенота «Комсомольскай» совхозка бастаабыта. Кэнники пенсияҕа тахсыбыттара, Хамаҕатта олорубуттара, оҕолоругар күүс-көмө буолан, көмөлөһөн сиэннэрин көрсүбүттэрэ.

Егор Романович ЛЕОНТЬЕВ,
Хамаҕатта нэһилиэгин, Нам улуунун бочуоттаах киһитэ, үлэ ветерана

Жить по закону

Прокуратурой Намского района поддержано государственное обвинение по уголовному делу в отношении 44-летней женщины, обвиняемой в совершении преступлений против семьи и детства.

Установлено, что женщина, являясь матерью 3 несовершеннолетних детей, в период времени с августа 2015 года по ноябрь 2016 года систематически причиняла своим 2 детям (2002 г.р. и 2004 г.р.) физический и психологический вред, моральные страдания путем систематического нанесения дочери и сыну побоев, причинением телесных повреждений гимнастической скакалкой и шнуром электронагревательного кипятильника, дергала дочь за волосы, сына ударяла руками по голове и плечу.

Обвиняемая своими умышленными действиями нарушила

ОГРАДИТЬ ДЕТЕЙ ОТ РОДИТЕЛЬСКОЙ ЖЕСТОКОСТИ

законные права и интересы несовершеннолетних детей, обеспечивающие их необходимое физическое, умственное, духовное, нравственное и социальное развитие, а также причинила вред их здоровью.

Действия подсудимой квалифицированы по пунктам «а» и «г» ч. 2 ст. 117 (истязание, т.е. причинение физических и психических страданий путем систематического нанесения побоев и иными насильственными действиями, совершенное в отношении двух лиц и в отношении заведомо несовершеннолетнего или лица, заведомо для виновного, находящегося в беспомощном состоянии и материльной зависимости от виновного), ст. 156 УК РФ (неисполнение обязанностей

по воспитанию несовершеннолетнего родителем, если это деяние соединено с жестоким обращением с несовершеннолетним).

В ходе судебного заседания подсудимая признала вину в полном объеме, пояснила, что раскаивается, заверила суд, что подобных случаев не повторится.

По результатам рассмотрения дела с учетом мнения государственного обвинителя судом вынесен обвинительный приговор с назначением наказания в виде лишения свободы условно с испытательным сроком.

Приговор суда в законную силу не вступил и может быть обжалован сторонами.

Г.Н. ОХЛОПКОВА,
и.о. прокурора района,
советник юстиции

СВЯЗНОЙ
приглашаем на работу

РАБОТАЙ С НАМИ!
ЗАПИШИСЬ НА СОБЕСЕДОВАНИЕ!

8 800 700 700 3,
8-924-105-06-00
rabota_dv@maxus.ru

МЕНЕДЖЕРОВ ПО ПРОДАЖАМ

- ДРУЖНЫЙ КОЛЛЕКТИВ
- СРЕДНЯЯ З/П от 35 000 РУБ.
- ОПЛАЧИВАЕМАЯ СТАЖИРОВКА
- ПОЛНЫЙ СОЦ.ПАКЕТ, ДМС

JOB.SVYAZNOY.RU

Понедельник, 24 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка
12+
09.40 Женский журнал
12+
09.50 Жизнь здорово!
12+
10.55 Модный приговор
12+
12.15, 03.45 Наедине со всеми
16+
13.20, 15.15 Время покажет
16+
16.00 Мужское / Женское
16+
17.00 Давай поженемся!
16+

Вторник, 25 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10, 04.30 Контрольная закупка
12+
09.40 Женский журнал
12+
09.50 Жизнь здорово!
12+
12.15, 03.35 Наедине со всеми
16+
13.20, 15.15 Время покажет
16+
16.00 Мужское / Женское
16+
17.00 Давай поженемся!
16+

18.00 Первая Студия
16+
20.00 Пусть говорят
16+
21.00 Время
21.30 Х/ф «Великая»
12+
23.30 Вечерний Ургант
16+
00.00 Ночные новости
00.15 На ночь глядя
16+
01.15, 03.05 Х/ф «Паника в Ниддл-парке»
18+

Среда, 26 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10, 04.15 Контрольная закупка
12+
09.40 Женский журнал
12+
09.50 Жизнь здорово!
12+
10.55 Модный приговор
12+
12.15, 03.20 Наедине со всеми
16+
13.20, 15.15 Время покажет
16+
16.00 Мужское / Женское
16+
17.00 Давай поженемся!
16+

Четверг, 27 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10, 04.30 Контрольная закупка
12+
09.40 Женский журнал
12+
09.50 Жизнь здорово!
12+
12.15, 03.35 Наедине со всеми
16+
13.20, 15.15 Время покажет
16+
16.00 Мужское / Женское
16+

16+
17.00 Давай поженемся!
16+
18.00 Первая Студия
16+
20.00 Пусть говорят
16+
21.00 Время
21.30 Х/ф «Великая»
12+
23.30 Вечерний Ургант
16+
00.05 Ночные новости
00.20 На ночь глядя
16+
01.15, 03.05 Х/ф «Мыс страха»
16+

Пятница, 28 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00
Новости
09.10, 04.15 Контрольная закупка
12+
09.40 Женский журнал
12+
09.50 Жизнь здорово!
12+
10.55 Модный приговор
12+
12.15, 02.45 Наедине со всеми
16+
13.20, 15.15 Время покажет
16+
16.00 Мужское / Женское
16+
17.00 Жди меня
16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Человек и закон
16+
19.50 Поле чудес
16+
21.00 Время
21.30 Сегодня вечером
16+
22.45 Вечерний Ургант
16+
23.30 Городские пжжоны
18+
00.35 Концерт Мадонны
16+
03.30 Голос. Дети
16+

Суббота, 29 апреля

06.00, 10.00, 12.00
Новости
06.10, 13.35 Х/ф «Неоконченная повесть»
12+
08.00 Игрой, гармонь любимая!
12+
08.45 Смешарики. Новые приключения
09.00 Умницы и умники
12+
09.45 Слово пастыря
12+

10.15 К юбилею Евгения Моргунова. «Это вам не леггинка...»
12+
11.20 Смак
12+
12.15 Идеальный ремонт
12+
13.15 Ералаш
15.30 Вокруг смеха
12+
17.05 Голос. Дети. На самой высокой ноте
12+
18.00 Вечерние Новости
18.10 Кто хочет стать миллионером?
16+
19.10 Минута славы
12+
21.00 Время
21.20 Голос. Дети
12+
23.30 Прожекторперисхилтон
16+
00.05 Х/ф «Антигана»
16+
01.45 Х/ф «Преданный садовник»
16+
04.00 Х/ф «В ритме беззакония»
16+

Воскресенье, 30 апреля

06.00, 10.00, 12.00
Новости
06.10 Х/ф «Карьера Димы Горина»
12+
08.10 Смешарики. ПИН-код
08.25 Часовой
12+
08.55 Здоровье
16+
10.15 Непутевые заметки
12+
10.35 Пока все дома
12+
11.25 Фазенда
12.15 Теория заговора
16+
13.20 Х/ф «Мумия возвращается»
12+
15.40 Филипп Киркоров. Король и шут
12+
17.35 К юбилею Филиппа Киркорова. Шоу «Я»
12+
21.00 Воскресное «Время»
22.30 Что? Где? Когда?
23.40 Х/ф «Форсаж 4»
16+
01.40 Х/ф «Капоне»
16+
03.35 Х/ф «Уходя в отрыв»
12+
05.30 Контрольная закупка
12+

РОССИЯ 1

Понедельник, 24 апреля

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
09.55 О самом главном
12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45
Вести. Местное время
11.55 Т/с «Склифосовский»
12+
14.55 Т/с «Тайны следствия»
12+
17.40 Прямой эфир
16+
18.50 60 Минут
12+
21.00 Т/с «Оптимисты»
12+
23.40 Специальный корреспондент
12+
02.10 Т/с «В лесах и на горах»
12+

Вторник, 25 апреля

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
09.55 О самом главном
12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45
Вести. Местное время
11.55 Т/с «Склифосовский»
12+
14.55 Т/с «Тайны следствия»
12+

Среда, 26 апреля

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
09.55 О самом главном
12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45
Вести. Местное время
11.55 Т/с «Склифосовский»
12+

Четверг, 27 апреля

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
09.55 О самом главном
12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45
Вести. Местное время
11.55 Т/с «Склифосовский»
12+

17.40 Прямой эфир
16+
18.50 60 Минут
12+
21.00 Т/с «Оптимисты»
12+
00.10 Вечер с Владимиром Соловьевым
12+
02.40 Т/с «В лесах и на горах»
12+

Среда, 26 апреля

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
09.55 О самом главном
12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45
Вести. Местное время
11.55 Т/с «Склифосовский»
12+

Четверг, 27 апреля

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
09.55 О самом главном
12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45
Вести. Местное время
11.55 Т/с «Склифосовский»
12+

14.55 Т/с «Тайны следствия»
12+
17.40 Прямой эфир
16+
18.50 60 Минут
12+
21.00 Т/с «Оптимисты»
12+
00.10 Поединок
12+
02.10 Т/с «В лесах и на горах»
12+

Пятница, 28 апреля

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
09.55 О самом главном
12+
11.40, 14.40, 17.20, 20.45
Вести. Местное время
11.55 Т/с «Склифосовский»
12+

Суббота, 29 апреля

05.15 Т/с «Не пара»
12+
07.10 Живые истории
12+
08.00, 11.20 Вести. Местное время
08.20 Россия. Местное время
12+
09.20 Сто к одному
12+

10.10 Пятеро на одного
12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.40 Измайловский парк
16+
14.20 Х/ф «Невезучая»
12+
16.20 Золото нации
12+
18.00 Субботний вечер
12+
21.00 Х/ф «Калейдоскоп судьбы»
12+
00.50 Х/ф «Клубничный рай»
12+

Воскресенье, 30 апреля

05.00 Т/с «Не пара»
12+
07.00 Мульти утро
07.30 Сам себе режиссер
12+
08.20 Смехопанорама
12+
08.50 Утренняя почта
12+
09.30 Сто к одному
12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.20 Смешаться разрешается
12+
14.20 Х/ф «Проще пареной репы»
12+
18.00 Танцуют все!
12+
21.00 Х/ф «Жених для дурочки»
12+
00.50 Х/ф «Яблочный спас»
12+

Понедельник, 24 апреля

12.30 Д/с «Вся правда про...»
12+
13.00, 13.25, 14.55, 15.20, 16.00, 18.05, 21.00, 23.50, 03.50
Новости
13.05, 15.00 Кто хочет стать легионером?
12+
13.30, 18.10, 21.05, 05.00
Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 Д/с «Драмы большого спорта»
16+
16.05 Футбол. Чемпионат Англии. «Ливерпуль» - «Кристал Пэлас»
0+
18.40, 03.30 Спортивный репортёр
12+
19.00 Футбол. Кубок Англии. 1/2 финала. «Арсенал» - «Манчестер Сити»
0+
21.50 Смешанные единоборства. UFC. Каб Суонсон против Артёма Лобова. Трансляция из США
16+
23.55 Футбол. Юношеская лига УЕФА. Финал. Прямая трансляция из Швейцарии
01.55 «Тотальный разбор» с Валерием Карпниным
12+
04.00 Д/с «Независимое падение»
16+
04.30 ЕвроТур. Обзор матчей недели
12+
05.45 Т/с «Матч»
16+
09.10 Х/ф «Вудлон»
12+
11.30 Д/ф «Быть командой»
16+

Вторник, 25 апреля

12.30 Д/с «Вся правда про...»
12+
13.00, 13.25, 14.55, 15.20, 17.00, 17.55, 21.00, 22.50, 03.25
Новости
13.05, 15.00 Кто хочет стать легионером?
12+
13.30, 18.00, 21.05, 00.30, 05.55
Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 «Тотальный разбор» с Валерием Карпниным
12+
17.05 ЕвроТур. Обзор матчей недели
12+
17.35 Спортивный репортёр
12+
18.35, 08.40 Смешанные единоборства. Bellator. Патрисия Фрейре против Даниэля Штрауса. Трансляция из США
16+
20.30 Д/с «Драмы большого спорта»
16+
21.35 Смешанные единоборства. Fight Nights. Владимир Минеев против Майкела Фалкао. Реванш. Трансляция из Владивостока
16+
23.00 Д/ф «Спортивный детектив»
16+
00.00 Д/ф «Пять счастливых дней»
12+
00.55 Д/с «Звёзды Премьер-лиги»
12+
01.25 РОСГОССТРАХ Чемпионат России по футболу. «Спартак» (Москва) - «Урал» (Екатеринбург). Прямая трансляция

03.35 «Лучшая игра с мячом». Специальный репортаж
12+
03.55 Баскетбол. Евролига. Мужчины. 1/4 финала. «Баскония» (Испания) - ЦСКА (Россия). Прямая трансляция
06.40 Х/ф «Рестлер»
16+
10.30 Д/ф «Дух марафона»
12+

Среда, 26 апреля

12.30 Д/с «Вся правда про...»
12+
13.00, 13.25, 14.55, 15.20, 17.30, 21.00, 22.50, 00.55
Новости
13.05, 15.00, 18.05 Кто хочет стать легионером?
12+
13.30, 17.35, 21.05, 01.00, 03.25, 05.40
Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 Футбол. Чемпионат Англии. «Челси» - «Саутгемптон»
0+
19.05 Профессиональный бокс. Дмитрий Бивол против Самюэля Кларксона. Бой за временный титул чемпиона мира по версии WBA в полутяжёлом весе. Трансляция из США
16+
20.30 Д/с «Звёзды Премьер-лиги»
12+
21.40 Десятка!
16+
22.00 Д/с «Высшая лига»
12+
22.30, 06.25 Спортивный репортёр
12+
22.55 РОСГОССТРАХ Чемпионат России по футболу. «Оренбург» - «Зенит» (Санкт-Петербург). Прямая трансляция
01.25 РОСГОССТРАХ Чемпионат России по футболу. ЦСКА - «Локомотив» (Москва). Прямая трансляция
03.40 Футбол. Кубок Германии. 1/2 финала. «Бавария» - «Боруссия» (Дортмунд). Прямая трансляция
06.45 Теннис. WTA. Трансляция турнира из Штутгарта (Германия)
0+
08.45 Кёрлинг. Чемпионат мира. Смешанные пары. Россия - Новая Зеландия. Прямая трансляция из Канады
10.45 Х/ф «Королевская регата»
12+

Четверг, 27 апреля

12.30 Д/с «Вся правда про...»
12+
13.00, 13.25, 14.55, 15.20, 18.00, 21.15, 22.45
Новости
13.05, 15.00 Кто хочет стать легионером?
12+
13.30, 18.05, 21.20, 06.40
Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 Футбол. Чемпионат Англии. «Кристал Пэлас» - «Тоттенхэм»
0+
17.30 Д/ф «Пять счастливых дней»
12+
18.35 «Почему «Лестер» заиграл без Раньери?». Специальный репортаж
12+
18.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Арсенал» - «Лестер»
0+
20.55 Спортивный репортёр
12+

22.15 Д/с «Жестокий спорт»
16+
22.55 РОСГОССТРАХ Чемпионат России по футболу. «Амкар» (Пермь) - «Краснодар». Прямая трансляция
00.55 Все на хоккей!
01.25 Хоккей. Евротур. «Чешские игры». Швеция - Россия. Прямая трансляция
03.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Манчестер Сити» - «Манчестер Юнайтед». Прямая трансляция
05.55 После футбола с Георгием Черданцевым
12+
07.10 Х/ф «Рокки 5»
16+
09.10 Профессиональный бокс. Дмитрий Бивол против Самюэля Кларксона. Бой за временный титул чемпиона мира по версии WBA в полутяжёлом весе. Трансляция из США
16+
10.40 Х/ф «Брат»
16+

Пятница, 28 апреля

12.30 Д/с «Вся правда про...»
12+
13.00, 13.25, 14.55, 15.20, 16.50, 22.30, 01.30
Новости
13.05, 15.00 Кто хочет стать легионером?
12+
13.30, 18.35, 22.35, 01.35, 05.40
Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.30 Звёзды футбола
12+
16.00 Д/с «Жестокий спорт»
16+
16.30, 02.20 Спортивный репортёр
12+
16.55, 20.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при России. Свободная практика. Прямая трансляция из Сочи
19.00 Х/ф «Пловец»
16+
23.20 Х/ф «Спарта»
16+
01.00 Реальный спорт. Яркие события месяца
12+
02.40 Все на футбол! Афиша
12+
03.40 Футбол. Чемпионат Италии. «Аталанта» - «Ювентус». Прямая трансляция
06.25 Волейбол. Чемпионат России. Женщины. Финал. «Динамо-Казань» - «Динамо» (Москва)
0+
08.25 Футбол. Чемпионат Германии. «Байер» - «Шальке»
0+
10.30 Д/ф «Дух марафона 2»
12+

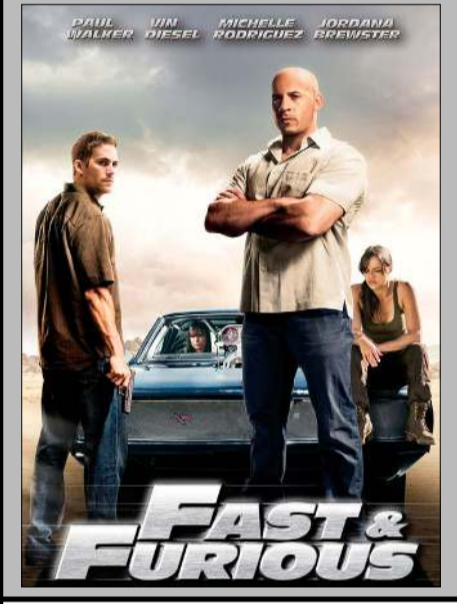
Суббота, 29 апреля

12.30 Д/с «Вся правда про...»
12+
13.00 Все на Матч! События недели
12+
13.30 Диалог
12+
14.30 Х/ф «Пловец»
16+
16.30 Десятка!
16+
16.55 Все на футбол! Афиша
12+
17.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при России. Свободная практика. Прямая трансляция из Сочи
19.00 Д/с «Заклятые соперники»
12+
19.30 Реальный спорт. Яркие события месяца
12+
20.00 Спортивный репортёр
12+
20.20 Новости
20.25, 22.05, 07.00
Все

на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
20.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при России. Квалификация. Прямая трансляция из Сочи
22.25 РОСГОССТРАХ Чемпионат России по футболу. «Локомотив» (Москва) - «Рубин» (Казань). Прямая трансляция
00.25 Кто хочет стать легионером?
12+
01.25 Автоспорт. «Mitjet 2L Arctic Cup. Гонка поддержки ФОРМУЛЫ-1». Трансляция из Сочи
02.25 Хоккей. Евротур. «Чешские игры». Россия - Финляндия
0+
04.55 Профессиональный бокс. Энтони Джошуа против Владимира Кличко. Бой за титул чемпиона IBF и суперчемпиона WBA в супертяжёлом весе. Прямая трансляция из Великобритании
07.30 Волейбол. Лига чемпионов. Мужчины. «Финал 4-х». 1/2 финала
0+
09.30 Футбол. Чемпионат Англии
0+
11.30 Д/ф «Спортивный детектив»
16+

Воскресенье, 30 апреля

12.30 Д/с «Вся правда про...»
12+
13.00 Все на Матч! События недели
12+
13.30 Спортивные танцы. Чемпионат Европы по латиноамериканским танцам среди профессионалов. Трансляция из Москвы
12+
14.00 Х/ф «Неудержимые»
16+
15.35 Д/ф «Лауда. Невероятная история»
16+
17.25 Автоспорт. «Mitjet 2L Arctic Cup. Гонка поддержки ФОРМУЛЫ-1». Прямая трансляция из Сочи
18.15, 08.00 Кто хочет стать легионером?
12+
19.15 Д/с «Высшая лига»
12+
19.45 Д/с «Звёзды Премьер-лиги»
12+
20.15, 00.55, 03.55
Новости
20.20, 01.00, 05.20
Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
20.50 ФОРМУЛА-1. Гран-при России. Прямая трансляция из Сочи
23.05 РОСГОССТРАХ Чемпионат России по футболу. ЦСКА - «Спартак» (Москва). Прямая трансляция
01.25 Хоккей. Евротур. «Чешские игры». Чехия - Россия. Прямая трансляция
04.00 После футбола с Георгием Черданцевым
12+
05.00 Спортивный репортёр
12+
06.00 Волейбол. Лига чемпионов. Мужчины. «Финал 4-х»
0+
09.00 Звёзды футбола
12+
09.30 Д/с «Заклятые соперники»
12+
10.00 ФОРМУЛА-1. Гран-при России. Трансляция из Сочи
0+

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 30 АПРЕЛЯ

23:50

«ФОРСАЖ 4» Fast & Furious

Боевик. США, 2009 г.

Режиссер: Джастин Лин

В главных ролях: Вин Дизель, Пол Уокер, Джордана Брюстер, Галь Гадот, Джон Ортис, Лас Алонсо, Мишель Родригес, Джек Конли, Ши Уигхэм, Лиза Лапирга

Когда кривая дорожка заставляет скрывающегося от правосудия Дома Торретто вернуться в Лос-Анджелес, вражда с агентом Брайаном О'Коннером вспыхивает с новой силой. Но у парочки обнаруживается общий противник, и Дому с Брайаном приходится заключить перемирие в надежде одержать над ним победу. Грабя конвои, роя подполье и пересекая границы, они приходят к идеальной форме отщепенца — педали газа, вдавненной до упора.

06:00 Дойдум дьоно (Нам ТВ)
06:15 Дойдум дьоно (Хотун Булун ТВ)
06:45 В кадре-республика (ТВ Хангалас)
07:00 Сага кун-Новый день
10:00 Саха сирэ
10:15 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
10:45 Дойдум дьоно (Хотун Булун ТВ)
11:00 В кадре-республика (Ленск ТВ)
11:15 Ис сүрэхтэн
12:30 Дойдум дьоно (Панорама ТВ)
12:45 Аал-луук мас
13:30 Саха сирэ-Якутия
14:00 Эфиргэ-саха радиота
15:00 Дойдум дьоно (Амма ТВ)
16:00 Сандал саас
17:00 Дойдум дьоно (Розовая чайка ТВ)
17:15 В кадре-республика (ТВ Алдан)
17:30 Дойдум дьоно (Ньюрба ТВ)
17:45 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
18:00 Саха сирэ
18:15 Тья сирэ
18:45 Күнчээн
19:00 Якутия
19:15 В мире профессий
19:30 Считаю важным
20:30 Саха сирэ-Якутия
21:00 Сандал саас
22:00 Биһикчээн
22:15 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
22:30 Саха сирэ-Якутия

24 апреля, понедельник

06:00 Дойдум дьоно (Нам ТВ)
06:15 Дойдум дьоно (Хотун Булун ТВ)
06:45 В кадре-республика (ТВ Хангалас)
07:00 Сага кун-Новый день
10:00 Саха сирэ
10:15 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
10:45 Дойдум дьоно (Хотун Булун ТВ)
11:00 В кадре-республика (Ленск ТВ)
11:15 Ис сүрэхтэн
12:30 Дойдум дьоно (Панорама ТВ)
12:45 Аал-луук мас
13:30 Саха сирэ-Якутия
14:00 Эфиргэ-саха радиота
15:00 Дойдум дьоно (Амма ТВ)
16:00 Сандал саас
17:00 Дойдум дьоно (Розовая чайка ТВ)
17:15 В кадре-республика (ТВ Алдан)
17:30 Дойдум дьоно (Ньюрба ТВ)
17:45 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
18:00 Саха сирэ
18:15 Тья сирэ
18:45 Күнчээн
19:00 Якутия
19:15 В мире профессий
19:30 Считаю важным
20:30 Саха сирэ-Якутия
21:00 Сандал саас
22:00 Биһикчээн
22:15 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
22:30 Саха сирэ-Якутия

26 апреля, среда

06:00 Дойдум дьоно (Чароит ТВ)
06:30 Дойдум дьоно (Нам ТВ)
07:00 Сага кун-Новый день
10:00 Саха сирэ
10:15 Аал-луук мас
10:45 ыраах-чугас аймахтарбыт
11:00 Дойдум дьоно (Ньюрба ТВ)
11:30 Кэл, олох, сэхэргэниэх...
12:30 Дойдум дьоно (Хотун Булун ТВ)
13:00 Кам кэрэһитэ
13:30 Саха сирэ-Якутия
14:00 Эфиргэ-саха радиота
15:00 ТВ-спорт
16:00 Сандал саас
17:00 Кинозавод
17:30 Хотугу сулус
18:00 Саха сирэ
18:15 Сахатранснефтегаз: С нами теплее!
18:30 Дойдум дьоно (Сунтаар ТВ)
19:00 Прямой эфир с участием Главы РС (Я) Е.А.Борисова
20:30 Саха сирэ-Якутия
21:00 Сандал саас
22:00 Биһикчээн
22:15 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
22:30 Саха сирэ-Якутия

28 апреля, пятница

06:00 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
06:30 Дойдум дьоно (Хотун Булун ТВ)
07:00 Сага кун-Новый день
10:00 Саха сирэ
10:15 Тья сирэ
10:45 Вестник 01
11:00 Аал-луук мас
11:15 Квадратный метр
11:30 Дойдум дьоно (Ньюрба ТВ)
11:45 Тыннаах дорбоон
12:30 Дойдум дьоно (Анабыр ТВ)
13:00 Хранители времени
13:30 Саха сирэ-Якутия
14:00 Эфиргэ-саха радиота
15:00 ТВ-спорт
16:00 Дойдум дьоно (Марыкчан ТВ)
16:15 Году молодежи (ТВ Нерюнгри)
16:30 Тья сирэ
17:00 Геван
17:30 Олох кэмүс күһүнэ (Сунтаар ТВ)
18:00 Саха сирэ
18:15 Моя Якутия
18:45 Күнчээн
19:00 Якутия
19:15 Новости парламента
19:30 Будем вместе
19:45 Спорт-клуб
20:30 Саха сирэ-Якутия
21:00 Сандал саас
22:00 Биһикчээн
22:15 Новости спорта
22:30 Саха сирэ-Якутия

29 апреля, суббота

06:00 Дойдум дьоно (Амма ТВ)
06:30 Дойдум дьоно (Ньюрба ТВ)
06:45 Дойдум дьоно (Панорама ТВ)
07:00 Күнчээх саха (Сунтаар ТВ)
07:30 Дойдум дьоно (Хангалас ТВ)
07:45 Дойдум дьоно (Хотун Булун ТВ)
08:15 Вестник 01
08:45 Кам кэрэһитэ
09:00 Ис сүрэхтэн
20:30 Саха сирэ. Күнтэн күн
21:15 Хранители времени
21:45 Байанай
22:15 Кинозавод
22:45 Кырыанан олобу киргэттиэх...

30 апреля, воскресенье

06:00 Дойдум дьоно (Ньюрба ТВ)
06:30 Дойдум дьоно (Панорама ТВ)
07:00 Дойдум дьоно (Майя ТВ)
07:30 Питер лайф
08:00 Дойдум дьоно (Ньюрба ТВ)
08:30 Вестник образования
08:45 Простые истины
09:00 15 Полярная звезда
10:00 Т.О.К.
11:00 Истинг илдьит
11:45 В кадре-республика (Чароит ТВ

Информация о поступлении добровольных пожертвований в Общественный фонд ветеранов Намского улуса по состоянию на 31.07.2016.

Table with columns: ДАТА, СУММА, УЧРЕЖДЕНИЕ-ОТПРАВИТЕЛЬ. Lists various donations from organizations like МБОУ, МКУ, МБУ, and MO.

Table with columns: ДАТА, СУММА, УЧРЕЖДЕНИЕ-ОТПРАВИТЕЛЬ. Continues the list of donations from various organizations.

ОТЧЕТ ОБЩЕСТВЕННОГО ФОНДА ВЕТЕРАНОВ НАМСКОГО УЛУСА ЗА 2016 ГОД

Summary table with columns: ИСТОЧНИКИ ФОНДА ВЕТЕРАНОВ, ДОХОДЫ, РАСХОДЫ, ОСТАТОК. Shows total figures for 2016.

Расшифровка расходов средств, поступивших от добровольных пожертвований

Table with columns: Наименование расходов, исполнено (в рублях). Details the breakdown of expenses for various projects and activities.

С.Д. Кобякова, председатель общественного фонда ветеранов Намского улуса

ЫҤИРЭХ ТЫТТАР

Күндү ийэбитин, эбэбитин, Саха республикатын тыатын хаһайыстыбатын ветеранын, үлэ ветеранын, Хамафатта нэһилиэгин Ытык киһитин БУРНАШЕВА ДАРЬЯ ИОНОВНАНЫ олохун кэрдиис кэмминэн — 65 сааскын томточку туолбуккунан ис сүрэхтэн эбэрдэлибит!

Эн биһиэхэ ахсаабат кыһамнын, сүбэн-амаҥ иһин диригинг махтанабыт. Баҕарабыт сизин минньигэс үөрүүгүнэн, биһиги олоххо ситиһиһиһитинэн кынаттанан доруобай буол. Эҥсиэли хочотун аламай манган күнэ, үрдүк мэнэ халлаана санаабын минньигэтиэн, үйэбин уһатын!

Эбэрдэ кэһиллээх, алгыс аргыстаах кэрэ-бэлиэ дьоро күнгэр этэр тылбыт эриэккэһэ Эн дьонун олоххун ымыы чыычаах кэриэтэ арыаллыы, араҥаччылыы, арчылыы сырыттын!

Эбэрдэни кытта кэргэниң, кыһың, уолуң, күтүөтүң, кийиһитиң, сиэннэриң

Күн кэриэтэ күндү киһибитин — тапталаах кэргэммин, күн күбэй ийэбитин, истиг-иһирэх балтыбытын, аламаҕай эдьийи-битин, эйэвэс эбэбин ЗАХАРОВА ВАЛЕНТИНА ГУРЬЕВНАНЫ олохун орто омурдана туолбутунан истинниг эбэрдэлибит!

Баҕарабыт, Эйиэхэ, күн сиригэр баар бары кэрэни, чугас дьонун аламаҕай алгыстарынан арыалланан, олоххор дьулуруу, эстибэт эрчими. Баҕарабыт баҕа санаа бастыңын, дьонун дьоллоох олоҕу, доруобуйа туйгунун, үлэ үөрүүтүн, өй-санаа өлгөмүн, уураабат уоһу, көүрүрээбэт күүһү, бары үтүнү!

Эбэрдэни кытта кэргэниң, оҕолорун, эдьийдэриң, балтыларың, быраатың, сиэниң, күтүөттэриң

Бииргэ үлэлиир коллегабытын, Нам улуунун ветеринарнай управлениетин лабораториятыгар ветеринарнай бырааһынан үлэлиир ЗАХАРОВА ВАЛЕНТИНА ГУРЬЕВНАНЫ олохун орто омурданын томточку туолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн итиитик-истинниг эбэрдэлибит!

Баҕарабыт, Эйиэхэ, бары үчүгэи, саха алмааһыны кытаанах доруобуйаны, олоххор үрдүк ситиһиһилэри. Чугас дьонун, оҕолорун ортолоругар өрүү үөрэ-көтө, кинилэр истиги сыһыаннарынан, күүстээх тапталаарынан угуттанан, күн бүгүнүгүн курдук үлэли-хамсыы, аһа-туһа сырыт.

Нам улуунун ветеринарнай сулуустатын бары үлэһиттэрэ, профком

Күндүтүн күндү, тапталаах аҕабытын, эбэбитин НИКОНОВ АНАТОЛИЙ САВВИЧЫ 65 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ күнгүнэн ис сүрэхпиттэн долгууан туран эбэрдэлибит!

Күндү киһибит, Эн сүбэн-амаҥ, тылың-өһүң, биһиэхэ күүс-көмө буола сылдьаргар махталбыт мунгура суох. Баҕарабыт, Эйиэхэ, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, күүскэр күүс эбиллэн, сэннэһэр сэннэ кыттыһан, өссө да үйэң уһуругар. Олохун аргыһа, оҕолорун, сиэннэриң, аймах-билэ дьоннорун сылаас сыһыаннара Эйигин куруук арчылаатын. Алгыспыт итиитэ, санаабыт саргыта, махталбыт күүһэ олохун устата кынат буоллун, араҥаччылыы туюохтун!

Истин эбэрдэни кытта кэргэниң Фаина Дмитриевна, оҕолорун, күтүөтүң, кийиһитэриң, сиэннэриң

Ытыктыыр ветеран учууталларбытын ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ УШНИЦКАЙЫ 85, ИВАН КАСЬЯНОВИЧ ВАСИЛЬЕВЫ 70, МАРИЯ ГРИГОРЬЕВНА ВИНКУРОВАНЫ 65 сааскытын туолбут үбүлүөйдээх дьоро күнгүнүнэн, НИКОЛАЙ МАТРИЕВИЧ ЗАХАРОВЫ «Ытык аҕа» бэлиэни ылбыккынан итиитик-истинниг эбэрдэлибит!

Сайдам сайаҕас санаабытын, үөрэтэр-такайар дьобургутун, сүрэххит сылааһын ууранныт, оскуола туһа дьон үлэһэн кэлибиктигин үрдүктүк сыаналыытыт. Чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, чугас дьоннуг тапталаарынан, бар дьоннуг ытыктабылларынан арчыланан үһүн дьоллоох олоҕу баҕарабыт!

Хамафатта саха-француз лицейин коллектива

Күндү убаастыыр коллегабытын, улахан дьэ кэргэн амарах ийэтин, тапталаах эбэтин, үлэ ветеранын ОЛЫГА МИХАЙЛОВНА ГОГОЛЕВАНЫ үбүлүөйдээх күнгүнүнэн ис сүрэхтэн эбэрдэлибит!

Эн олоххо, үлэҕэ дьулуургуна, киэн билигинэн-көрүүгүнэн, дьонго үтүө сыһыан-һынан, барыны кыайар сатабылгынан, олоххо актыыбынай позицияныан биһиги киэн туттабыт, холбур онгостобут. Баҕарабыт, Эйиэхэ, күн сирин үрдүгэр баар бары кэрэни, доруобуйаны, дьолу-соргуну!

Приемнай отделение коллектива

Саха республикатын үөрэҕиритин туйгунун, Саха республикатын суруйааччыларын сойууһун чилиэнин, колледж преподавателин ПРАСКОВЬЯ ДМИТРИЕВНА БАЙАНАЕВНАНЫ 55 сааһын бэлиэтир кэрэ-бэлиэ күнүнэн ис сүрэхпиттэн эбэрдэлибит!

Прасковья Дмитриевна, Эн күн сиригэр киһи буолан килбэй-эн айыллыбыт ыйааххын ситиһиһилээхтик, араас өгнөөх кустуктуу оонньотон сандаардан, саха бастың Далбар Хотуна дэтэҕин! Үлэҕэ бэриһиниң, ылсыбыт дьыалаҕын тиһэвэр тириэрдэр кытаанах санааң, ирдэбилит, дьонго амарах сыһыаның, эйэвэс майгың, билиигэ-көрүүгэ тардыһың үөрэтэр учуутал ыччаккар дьин чаччы үтүө холбур буолар. Саха омук үтүө үгэстэрин үйэтитэн, тартатаң, төрөөбүт тыл сүмэтин илдэ сылдьар, дьин сахалыы өйгө-санааҕа уһуйуллубут учууталлар Сахабыт сирин араас улуустарыгар айа-туһа, үлэли сылдьалларыттан улаханньык астынабыт.

Өй-санаа үрдүкү чыпчаала Тыл буолар. Тылы баһылаабыт киһи таан ылбыт идэтин күүстээхтик сайыннаран, үлэтиттэн дуоһуйар, ол түмүгэ киһи оҕолоро - кинигэлэрэ буолаалар. Хас биридди айымыны күүстээх өй-санаа үлэтиттэн төрөөн тахсар. Манан даҕатан, үбүлүөйдээх дьоро күнгэр «Анабыл» дьин кинигэн бар дьонгор кэрэ бэлэх буолан тахсарыттан ис сүрэхпиттэн үөрэбит уонна эбэрдэлибит! Эдэр ыччаты итиигэ-үөрэтиигэ улахан сырааһын үрдүктүк сыаналаан туран, күндү Прасковья Дмитриевна, баҕарабыт, Эйиэхэ, айымнылаах үлэҕэр өссө үрдүк ситиһиһилэри, дьэ кэргэнгэр или-эйни уонна бу сиргэ тугунан да кэмнэммит самай күндүнү - чиргэл доруобуйаны!

Эбэрдэни кытта Намнаағы педагогической колледж коллектива

В 2017 году Военный университет МО РФ осуществляет набор курсантов для подготовки по военной специальности:

- 360200 «Морально-психологическое обеспечение войск (сил)», по гражданской специальности;
— 37.05.02 «Психология служебной деятельности»;
— 44.05.01 «Педагогика и психология девиантного поведения», срок обучения — 5 лет.

А также проводится набор для обучения по программам средней военно-специальной подготовки:
— 183 учебный центр (г. Ростов-на-Дону), Военно-Воздушные Силы;
— Военно-морская академия (филиал г. Владивосток);
— Военная академия МТО (филиал г. Омск), со сроками обучения от 1 до 3 лет.

По вопросам отбора кандидатов, полного информирования об условиях поступления и обучения обращаться в отделение подготовки и призыва граждан на военную службу военного комиссариата Намского улуса Республики Саха (Якутия) по телефону 8 41162 41161 или по адресу: с. Намцы, ул. Ойунского, д. 8, второй этаж.

Военный комиссар Намского улуса Республики Саха (Якутия) О. Возный

ПРИКАЗ 18.04.2017 № 197-06 О ЗАКРЫТИИ ДВИЖЕНИЯ АВТОТРАНСПОРТА НА СЕЗОННОЙ АВТОМОБИЛЬНОЙ ДОРОГЕ САНГАР-СИТЕ-БУЛУС-БАТАМАЙ («Сангар») НА УЧАСТКЕ КМ 0+000 — КМ 20+000 (с. Булус — до развилки в с. Батамай) в КОБЯЙСКОМ УЛУСЕ РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

Во исполнение приказа Министерства транспорта и дорожного хозяйства РС(Я) от 20 октября 2016 года № 13-253 «Об утверждении примерного графика открытия и закрытия сезонных автомобильных дорог, расположенных на территории Республики Саха (Якутия), в зимний период времени 2016/2017 года (приложение № 1)» и на основании актов обследования автозимника:

Приказываю:
В связи с выходом наледы и с целью обеспечения безопасности дорожного движения и требований безопасности на-

селения, запретить движение для всех видов автотранспорта по автозимнику Сангар-Сите-Булус-Батамай («Сангар») на участке км 0+000 — км 20+000 (с. Булус — до развилки в с. Батамай) с 18 апреля 2017 года.

- 1. ООО ГК «Уйгу-Быйан» (Сивцев В.И.) установить информационные щиты, дорожные знаки «Въезд запрещен» на съездах к автозимнику.
2. Опубликовать настоящий приказ в средствах массовой информации Республики Саха (Якутия).
3. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на заместителя генерального директора ГКУ «Управтодор РС(Я)».

И.о. генерального директора А.И. Григорьев

ПРИКАЗ 17.04.2017 № 192-06 О ЗАКРЫТИИ АВТОЗИМНИКА «БАТАМАЙ-СЕГЯН-КЮЕЛЬ — СЕБЯН-КЮЕЛЬ-СУОРДААХ-ДУЛГАЛААХ-127-й км а/д «ВЕРХОЯНЬЕ» (а/д «Себян») НА УЧАСТКЕ КМ 0+000-КМ 270+200 В КОБЯЙСКОМ УЛУСЕ РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

Во исполнение приказа Министерства транспорта и дорожного хозяйства РС(Я) от 20 октября 2016 года № 13-253 «Об утверждении примерного графика открытия и закрытия сезонных автомобильных дорог, расположенных на территории Республики Саха (Якутия), в зимний период времени 2016/2017 года (приложение № 1)» и на основании актов обследования автозимника:

- С целью обеспечения безопасности дорожного движения и требований безопасности населения, запретить движение для всех видов автотранспорта по автозимнику Батамай-Сегян-Кюель-Себян-Кюель-Суордаах-Дулгалаах-127-й км а/д «Верхоянье» (а/д «Себян») на участке км 0+000 — км 270+200 с 17 апреля 2017 года.
1. ООО ГК «Уйгу-Быйан» (Сивцев В.И.) установить информационные щиты, дорожные знаки «Въезд запрещен».
2. Опубликовать настоящий приказ в средствах массовой информации Республики Саха (Якутия).
3. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить

на заместителя генерального директора ГКУ «Управтодор РС(Я)» Федорова А.А.

И.о. генерального директора А.И. Григорьев

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО РАЙОНА!

В рамках Общереспубликанского дня приема граждан ко Дню Республики Саха (Якутия) — 27 апреля 2017 г. в 1 этаже поликлиники (каб. № 102) проводится прием граждан по личным вопросам:

- 1. С 9.00 ч. до 10.30 ч. — Егорова Ольга Тимофеевна, зам. гл. врача по лечебной работе;
2. С 10.30 ч. до 12.00 ч. — Сметанина Надежда Васильевна, зам. гл. врача по КЭР;
3. С 12.00 ч. до 13.30 ч. — Максимова Варвара Афанасьевна, зав. поликлиникой;
4. С 13.30 ч. до 15.00 ч. — Яковлева Нюргунна Витальевна, зам. гл. врача по амбулаторно-поликлинической помощи.

Администрация НЦРБ

Нам уллуһун биир кырдыаһас үөрэх кыһата Иван Семенович Гаврильев аатынан Нам 1 №-дээх орто оскуола быйыл 145 сыллаах үбүлүүһүн көрсөр. 1872 сыллаахха Куонда Кириэскэ бастакы оскуола аһыллыбыта.

Мантан саха норуотун чабылхай революционер, биллиилээх советскай партийнай үлэһит Максим Кирович Аммосов, обком секретара Илья Егорович Винокуров, саха биллиилээх поэттара Илья Дороевич Винокуров - Чабылхай, Ефрем Степанович Сивцев - Таллан Бүрү, худоһунньук Ефим Михайлович Шапошников, композитор Захар Порфирьевич Винокуров, филологической наука доктора Лука Никифорович Харитонов онтон да элбэх чулуу дьон кынат үүннэрэн тахсыбыттара.

Элбэх киһи олоһун укулдаатын онорбут тапталлаах оскуолабыт күн бүгүн 662 үөрэнээчилээх 145-ис сылын үөрэнэ-били и аартыгар аанын тэлэччи аһан үлэлиир-хамсыыр.

Быйылгы үөрэх дьылгыгар олох сана ирдэбиллэригэр толору эппиттир, оҕо айар дьоруун таба тайанарыгар, эбии дьарыктаах, тус сатабыллаах булуугулар туһуламмыт уһууаан мастерскойа тутулан үлэҕэ кириэрэгэр үп-харчы коммунлар марафонга, күндү биир дойдулаахтарбыт, үөрэппит оҕолорбут, төрөппүттэрбит, ааспыт кэрэ кэмнэр ахтылдьаннарын,

Это должен знать каждый О ЗАПРЕТЕ СЕЛЬХОЗПАЛОВ

Намское лесничество напоминает: будьте особенно внимательны при обращении с огнём! Не сжигайте сухую траву, отходы, мусор на территории предприятий, вблизи строений и лесных массивов. Ветер может превратить обычный костёр в неуправляемый пожар!

Обращаем внимание, что сельскохозяйственные палыотные в нашей стране запрещены законом! Соответствующие ограничения определены специальным постановлением

Правительство Российской Федерации от 10 ноября 2015 года №1213 «О внесении изменений в Правила противопожарного режима в Российской Федерации». Под запретом – сжигание сухой травянистой растительности на землях сельскохозяйственного назначения и землях запаса, в полосах отвода автомобильных и железных дорог, охранных зонах. Документ также строго регламентирует использование открытого огня на этих территориях.

Нарушителям грозят административные штрафы. Для граждан сумма взыскания составит от одной до полутора тысяч рублей, для должностных лиц – от шести до 15 тысяч рублей; юридических лиц – на 150-200 тысяч рублей.

Напомним, что, согласно статьи 20.4 КоАП РФ, в условиях особого противопожарного режима штрафные санкции увеличиваются более чем в два раза.

база санаа бастыһын санаан, бэйэбит сэмэй кылааккытын угуоххут дьиз, бу дьыл муус устар 29 күнүгэр ыһырабыт. Кэнчээри ыччаппыт инникитэ кэскиллээх, төрөөбүт түөлбөбитин, уллуһун, республикатын туһугар киэн эйгэҕэ ааттата үүнэ-сайда, дьолу түстүү турарын туһугар кылааккыт үтүө санаа холобура, чөл олох төлкөтө буолуохтун. Бизэрбиккит бэйэбитигэр биэс төгүл барбаран, ууммукут сырдык сыйдаайа буолан уон төгүл улаатан кэлиэхтин!

Муус устар 29 күнүгэр күнүс 2 чаастан Иван Семенович Гаврильев аатынан Нам 1 №-дээх орто оскуолатын спортивной саалатыгар марафонга кэлэн кыттыһыны ыларгытыгар ыһырабыт!

Оскуола администрацията уонна коллектива

ООО «Аптека №8» требует-ся фармацевт-провизор. Обращаться в рабочее время с 9.00 до 18.00.

Тел. 41-173

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҔУН ОЛОХТООХТОРО!

«Төрүт уу» тэрилтэ

«Олонхо» атыы дьыэтигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чааска диэри, баскыһаннааҕа 10.00. чаастан 18.00. чааска диэри үлэлиир.

Дьыэҕэ тиэрдэн биэри дьиспетчерэ 10.00. чаастан 18.30. чааска диэри үлэлиир.

Билээт телефоннар: 8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70. Баскыһаннааҕа дьыэҕэ тиэрдий онһулулубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыыланар (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 18.00 чааска диэри. Баскыһаннааҕа үлэлээбэт.

® Продаю Тойота-Хайс 89 г., цена — 270 т.р. без торга, УАЗ прицеп, Субара Сурф — 60 т.р. без торга, а/м Жигули-2106 на запчасти.

Тел. 8924175306

® Продаю речной песок: а/м Камаз — 3000,00 руб.; а/м Камеца — 6000,00 руб.

Тел. 89142874075

Считать недействительным утерянный военный билет АХ 0893323 на имя Шамаева Александра Титовича

Table with 4 columns and 4 rows containing various notices and advertisements from the community, including information about local businesses, services, and community events.

Кылаабынай редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: редакторы солбууааччы — 41332, хаһыаты тангы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141.

Тэрийэн таһаарааччылар: СП Правительствота, «Нам уллуһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспу РС(Я) управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүмэрэ — ШИ №ТУ14-0216.

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээттир сыһар бэчээттэннэ. Адырыһа: Нам сэл. Ст. Платонова уул., 1, 2 корп. Формата А3. Кээмэйэ 2 бэчээт. лис Көһүт сүһүбүтүн атыылаһар Индекс — Р0005. Тираһа — 1400 Бэчээкэ илии баттанна графика — 12:00 ч. 20.04.2017 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 20.04.2017 с.